

Adoption & Samfund

Nr. 2

Medlemsblad for Adoption & Samfund
April 2007 ★ 31. årgang

Foreningstelefon: mandag og torsdag kl. 20.00-22.00 65 92 00 18

Hjemmeside: www.adoption.dk**Formand:**Michael Paaske
Klanghøj 47, 8670 Låsby (priv.) 6596 0521
E-mail: michael.paaske@adoption.dk (arb.) 4025 5818**Næstformand:**Paul K. Jeppesen,
Granparken 165, 2800 Lyngby (priv.) 3963 6671
E-mail: paul.k.jeppesen@adoption.dk (arb.) 3283 0508**Kasserer:**Ellen Larsen, Glenstrup Søvej 15, 8990 Fårup 8645 2632
E-mail: ellen.larsen@adoption.dk**Sekretær:**Carl Erik Agerholm, Teglvej 4, Frifelt, 6780 Skærbæk 7475 7365
E-mail: carl.erik.agerholm@adoption.dk**Bestyrelsesmedlemmer:**Kirsten List Larsen,
Søndergårdsvej 51, 2780 Dyssegård 3956 4040
E-mail: kirsten.list.larsen@adoption.dkLouise Svendsen,
Rymarksvej 99, 3.th., 2900 Hellerup 2624 4064
E-mail: Louise.Svendsen@adoption.dkMarianne Østergaard
Vesterbrogade 191, 4., 1800 Frederiksberg C 3322 9553
E-mail: marianne.oestergaard@adoption.dkJørn K. Pedersen, Ulriks Allé 70 B, 6270 Tønder 7472 1111
E-mail: Joern.K.Pedersen@adoption.dkHans Ejnar Bonnichsen
Kildevænget 8, 6560 Sommersted 7450 4774
E-mail: Hans.Ejnar.Bonnichsen@adoption.dkInge Fabricius, Vermundsgade 32, 2100 Kbh. Ø 4453 0404
E-mail: Inge.Fabricius@adoption.dk

Kurt Nielsen, Dæmningen 55, 2500 Valby 3616 8725

Suppleanter: Kirsten Korning,
Skibelundvej 36, Askov, 6600 Vejen 7536 1050**Rådgivning og kursusvirksomhed:**Louise Svendsen, Rymarksvej 99 3. th.,
2900 Hellerup 2624 4064**Medlemsadministration:**Helle Jespersen, Snerlevej 40, 2820 Gentofte
E-mail: medlemsadm@adoptionogsamfund.dk**Redaktion:**Lindevej 3, 1. sal, 4000 Roskilde
e-mail: bladet@adoptionogsamfund.dk 4640 9766**Redaktionsmedlemmer:**Heidi Senderovitz, Hovgårdsparken 53,
2670 Greve 4361 2561

Bente Heltberg, Lindevej 3, 1. sal, 4000 Roskilde 4640 9766

Anne-Louise Linnemann Bech, Enighedsvej 49B,
2920 Charlottenlund 3961 0361Tina Johansen Krogh, Borgmester
Jensens allé 22, st. th. 2100 København Ø 3543 0216Marianne Krogh Jensen, Tingskiftevej 4,
2900 Hellerup 3316 0116Anne Marie Andresen,
Raunstrupvej 6, 2720 Vanløse 3879 9735

Jette Høyer, Nygårdsvej 12, 3520 Farum 4495 2722

Ansvarshavende for dette nr.: Anne Marie Andresen

Grafisk produktion: BL Grafisk ApS, Skærbæk 7475 1500**Oplag:** 4.425 stk.**Adresseændring af bladet meddeles postvæsenet og medlemsadministrator Helle Jespersen (se ovenfor).**Abonnement kr. 360,-. Familienmedlemskab incl. blad kr. 360,-
Eneadoptanter og adopteret incl. blad kr. 200,-. Giro 214 3135.Billeder modtages med glæde og returneres altid. Send venligst ikke
billeder pr. e-mail. Skriv navn, adresse og afgiverland bag på billederne.Bladet udkommer i februar, april, juni, september, oktober,
december.

Deadline næste nummer: den 10.05.2007

Forsiden:

Adam Joon er 11 mdr. og født i Korea. Adam
blev døbt i sin koreanske nationaldragt.

Rådgivning til adoptivfamilier

Vi har efterlyst dette i en uendelighed. Stor var vores glæde derfor, da den daværende Familie- og forbrugerminister, Lars Barfoed, via satspuljemidlerne afsatte 13 millioner kr. til et forsøg med rådgivning af adoptivfamilier.

Vi er fortsat meget glade for, at disse midler er reserveret til det, vi kalder Post Adoption Service, altså hjælp efter adoptionen. Vi ser selvfølgelig gerne, at endnu flere midler sættes af i de kommende år, men lad os ikke spolere glæden ved, at de nu kommer i gang.

Dette års landsmøde i Adoption & Samfund understregede hvor vigtigt Post Adoption Service er. Temaet var dagligdagen i adoptivfamilien. Mere end 200 medlemmer, og 40 unge adopterede, valgte at møde op i Kerteminde. En mere tydelig understregning af, hvor vigtigt dette emne er, kunne vi ikke have forventet os at få. Utallige var de eksempler, der blev givet under debatterne, på, at man som familie løb panden mod en mur, når man bad om råd og vejledning. Og hvor lang tid der kunne gå, inden man, mere eller mindre tilfældigt, endelig fik den rette rådgivning. Hvis endda ikke de råd man fik var decideret forkerte!

Vores eget korps af frivillige rådgivere har gennem årene gjort en stor indsats for at hjælpe til hvor de kan, og de vil også være tilgængelige fremover, for det bliver der brug for. For desværre dækker projektet ikke mere end de første 3 år efter hjemkomsten til Danmark. Og adoption er som bekendt en livslang begivenhed.

Familiestyrelsen arbejder i øjeblikket på at få de sidste detaljer på plads, og det bliver interessant at se den endelige udmøntning. Vi har sagt det før og gentager det gerne: Tidlig hjælp er god og billig hjælp, der kan spare samfundet og individerne for mange menneskelige og økonomiske omkostninger senere hen.

Til sidst en stor tak til landsmøde-deltagerne, I viste, hvor levende og engageret vores forening er. En særlig tak til de mange unge, der for første gang var med, jeg tror, at vi kan skabe noget godt sammen med jer.

Michael Paaske
Landsformand

Er EU imod internationale adoptioner?

EU Kommissionen ser adoption som en sidste udvej. Det har sat adoption fra Bulgarien og Rumænien i stå. Nordic Adoption Council undersøger nu, hvorvidt der findes en lovgivning på området.

Af Sten Juul Petersen, formand for Danadopt og næstformand for NAC

Nordic Adoption Council

Nordic Adoption Council (NAC) er en sammenslutning af adoptionsorganisationer i Norden. Dens formål er at arbejde for gode forhold for internationale adoptioner i de nordiske lande. Dens arbejde skal være baseret på de fundamentale principper i FN-konventionen om barnets rettigheder fra 1989 samt Haag-konventionen fra 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til in-

ternationale adoptioner. Arbejdet i NAC ledes af en bestyrelse, der vælges/udpeges for en 2-årig periode. Bestyrelsen består af en valgt formand, en udpeget repræsentant fra hvert af de 5 nordiske lande samt evt. et ekstra medlem. I indeværende valgperiode er det ekstra medlem en repræsentant for Adoption og Samfund, medens jeg som medlem af DanAdopts bestyrelse er udpeget til at varetage de danske organisationers interesse i det nordiske adoptionssamarbejde.

Bulgarien og Rumænien og deres optagelse i EU

I NACs bestyrelse har vi i nogen tid haft EU's holdning til internationale adoptioner på dagsordenen. Dette skyldes først og fremmest hele forløbet omkring adoptioner af børn fra Bulgarien og Rumænien i perioden op til disse to landes optagelse i EU. Som bekendt resulterede dette forløb i, at der nu stort set er hermetisk lukket af for adoptioner fra de

to lande. Det er også en kendsgerning, at dette resultat har en direkte sammenhæng med de to landes optagelsesforhandlinger med EU. Men er det udtryk for, at EU har en fjendsk holdning til internationale adoptioner? Det er det, vi har sat os for at undersøge.

Adoption som en sidste udvej

Vi starter med at skruetiden tilbage til efteråret 2005, hvor NAC var repræsenteret ved en konference i Haag, hvis formål var at diskutere den praktiske anvendelse af ovennævnte Haag-konvention i såvel afgiver- som modtagerlande. Her redegjorde en repræsentant for EU Kommissionen for Kommissionens synspunkter, og vi var mildest talt overraskede, da hun bl.a. gav udtryk for, at international adoption skal ses som den absolut sidste udvej. Dette var jo helt i modstrid med den måde, som vi tænker og arbejder på, og som vi mener er den rigtige fortolkning af Haag-konventionen, nemlig at det er

Anna og Maria er 2 år og i det tænksomme hjørne. Pigerne er født i Indien.

Lærke på 2 1/2 nyder foråret. Lærke er født i Etiopien.

i barnets tarv at blive del af en familie frem for at blive anbragt på en institution i sit hjemland.

Efterfølgende er vi stødt på lignende synspunkter fra flere sider i EU systemet, herunder også fra et engelsk medlem af EU Parlamentet, baronesse Emma Nicholson, som har været meget engageret i forløbet omkring optagelsesforhandlingerne med Bulgarien og (især) Rumænien. På det seneste har EU Kommissionen besvaret en forespørgsel fra de danske myndigheder, hvori det bl.a. hedder, at international adoption kun kan komme på tale, hvis der ikke på nogen passende måde kan tages hånd om barnet i dets hjemland. Senere i svaret gives der udtryk for, at der generelt i Rumænien og Bulgarien er den tilstrækkelige omsorg til stede, hvorfor Haag-konventionen ikke forpligter de to lande til at frigive børn til international adoption. De svenske myndigheder har fået det svar fra Bruxelles, at der ikke eksisterer nogen EU-beslutning om internationale adoptioner. Forvirret?

Det billede, der tegner sig af den rent juridiske side af sagen, er lidt kompliceret. Forenklet sagt går argumentationen på en fortolkning af ovennævnte to konventioner og deres indbyrdes rangorden. Den diskus-

sion vil næppe nogensinde løse problemet.

Krav om stop for korrupsion bremser for legale adoptioner

Den reelle diskussion er selvfølgelig barnets tarv i hver enkelt konkret sag. Det, der imidlertid har forhindret os i at nå til enighed om den konklusion, er efter min mening de mange tilfælde af illegale adoptioner, der har fundet sted. Det har fået EU politikerne til at stille krav til lande som Bulgarien og Rumænien om at sætte en stopper for korrupsion m.v. Desværre har dette medført et (næsten) totalt stop for internationale adoptioner fra disse lande. Den korrekte reaktion – i barnets bedste interesse – ville naturligvis have været at sondre mellem legale og illegale adoptioner, såvel i lovgivning som i praksis. Resultatet er desværre, at der i dag er tusindvis af børn i de to lande, som befinder sig på institutioner af ringe standard – uden udsigt til nogensinde at blive del af en familie. Mange af dem kunne i dag have været medlem af en kærlig familie i vore lande, hvis myndighederne i EU og de to nye medlemsstater havde handlet anderledes.

NAC, EU og Haag-konventionen

Hvad kan NAC så gøre ved det? Vi

mener, det er vigtigt først og fremmest at finde ud af, om der eksisterer en EU politik på området. Og hvis det ikke er tilfældet, vil vi selvfølgelig prøve at påvirke en evt. kommende EU politik i den rigtige retning. Det kan vi gøre ved at gå i dialog med de relevante EU spillere og fortælle dem om, hvordan vi ser på internationale adoptioner, hvordan vi anvender Haag konventionen i praksis, hvilke etiske spilleregler vi spiller efter etc. Vi står heldigvis ikke alene. Ovenstående vil ske i et tæt samarbejde med bl.a. vore egne myndigheder, Det Permanente Bureau i Haag (der administrerer Haag konventionen) og – sidst, men ikke mindst – den europæiske sammenslutning af adoptionsorganisationer EurAdopt.

Og hvad håber vi at opnå? At EU formulerer en politik på adoptionsområdet, som er væsentligt mere positiv over for internationale adoptioner end de toner, vi hidtil har hørt, og som skelner mellem legale og illegale adoptioner. At lande som Bulgarien og Rumænien bliver overbevist om, at der ikke er noget odiøst ved internationale adoptioner, hvis de gennemføres etisk korrekt, og at det i mange tilfælde vil være den bedste løsning for barnet. □

EU må helt givet være tilhænger af internationale adoptioner!

Af Michael Paaske, formand A & S

Danadopts formand og næstformand for Nordic Adoption Council (NAC) Sten Juul Petersen rejser det meget relevante spørgsmål, om EU er modstander af internationale adoptioner? Årsagen til at tvivlen er kommet op er ganske godt beskrevet af Sten Juul Petersen, og jeg henviser i det hele taget til Stens artikel på side 3.

For Adoptions & Samfund er det meget afgørende, at der på ingen måde kan rejses tvivl om det store gode, som international adoption udgør, det gælder for de forældre der får børn, for de børn der får forældre, for de lande der hjælper et barn til en bedre fremtid, globalt hjælper det, osv. osv.

Problemet synes at være, at der efter EU's optagelse af Rumænien og Bulgarien kom en stopklods for adoptioner fra begge lande. Det synes også at være klart, at det har en direkte sammenhæng med de to landes optagelsesforhandlinger med EU. Men om det også er et udtryk for, at EU har en fjendsk holdning til internationale adoptioner, det kan ganske enkelt ikke være rigtigt.

Som sagen står beskrevet nu, findes der både udtalelser og dokumentation fra forskellige højt placerede personer i EU, at holdningen til adoption er at det skal være den absolut sidste udvej, og at intern anbringelse på børnehjem er en bedre løsning. Som vi og mange andre med os fortolker Haager konventionen, er det vores opfattelse, at det er i barnets tarv at komme til en familie frem for at blive institutionsanbragt i sit hjemland. Vi deler fuldstændig Sten Juul Petersens forbløffelse over, at der nu kommer sådanne signaler, også fordi nærmere efterforskning viser, at EU ikke har en officiel holdning til adoption.

Uanset lov- eller konventionsgrundlaget for denne debat, bør det aldrig kunne komme til at gå ud over barnets tarv. Barnets tarv er uomtvisteligt det, der altid kommer i forreste

række. Vi mener, at der findes rigelig dokumentation for, at institutionsanbringelse væsentligt forøger risikoen for sociale og psykiske problemer hos børnene, jf. bl.a. de meget grundige svenske undersøgelser herom. At hævde, at sådan institutionsanbringelse altid bør gå forud for international adoption, er i bedste fald en alvorlig fejlsluttelse og misforståelse, i værste fald et velovervejede politisk valg i optagelsesforhandlingerne med de nye EU lande.

Uanset årsagen til, at vi er kommet i denne situation: I denne sag er det hverken politikere eller em-

bedsmænd, der er i klemme, det er derimod tusindvis af allerede fødte børn, der kunne hjælpes til en bedre fremtid i en familie udenfor afgiverlandet, ved at tillade og sanktionere international adoption.

Vi mener, at den danske regering, sammen med de øvrige nordiske landes regeringer, bør lægge et maksimalt pres på EU, herunder de nye medlemslande, således at denne sag kan løses. Og hvis det forudsætter at man formulerer en generel holdning fra EU til international adoption, ja så må det ske, og jo før desto bedre. □

Regnbuetur. Rose på 6 år er begyndt i børnehaveklasse og går tur med klassens bamse, Bamseplys, for at finde guldet for enden af regnbuen. Rose er født i Kina.

Hjælp!!

Jeg blev valgt ind

- En personlig beretning fra frontlinien om de første seks måneder som medlem af Adoption & Samfunds hovedbestyrelse og de begivenheder der førte dertil.

Af Kurt Nielsen

At lade sig vælge

Overskriften udtrykker meget præcist min første reaktion, efter jeg var blevet valgt som suppleant på Adoption & Samfunds generalforsamling i 2006. Den efterfølgende tanke har formodentlig været "Gud ved, hvad du nu har rodet dig ud i?" Denne reaktion forekommer sikkert lidt underlig på de fleste, men dels er man jo aldrig sikker på at blive valgt, og lige til det sidste var jeg i tvivl, om jeg ville stille op.

Manglende viden i det offentlige system

Jeg har siden vi besluttede os for at adoptere interesseret mig meget for adoptionspolitiske sager. Og efter vores datters ankomst for godt fire år siden, blev jeg temmelig frustreret over den manglende viden i det offentlige system med hensyn til adopterede børns specielle situation og behov.

Som så mange andre adoptivforældre er vi mødt op til kurser og arrangementer, der specifikt omhandlede adopterede børns problemer, både informative og meget inspirerende foredrag, men jeg synes, at vi blev mødt med en lukket dør eller uforståenhed, når jeg forsøgte at videregive denne viden til f. eks. børnehaven.

Lokalforeningen i forhold til Hovedbestyrelsen

Så i sommeren 2006 havde jeg et udækket behov for handling. I første omgang blev jeg valgt ind i Hovedsta-

dens lokalforening og begyndte mit spæde adoptionsarbejde der. Arbejdet i lokalforeningen er primært fokuseret på at arrangere foredrag, hyggeaftener, introaftener mm.

Det har været en fantastisk positiv oplevelse at arbejde sammen med disse engagerede mennesker og det var under et af disse lokale møder, at det slog mig at det måske ville være

en fordel, hvis et af lokalbestyrelsens medlemmer også var medlem af hovedbestyrelsen, idet det så ud til, at nogle af de "store spørgsmål" primært blev diskuteret i hovedbestyrelsen. Da disse problemstillinger havde min interesse, var det naturligt at deltage i den årlige A&S-generalforsamling på Hindsgavl Slot i Middelfart.

En blomsterpige - Anna Tatiana er 21 mdr. og født i Bolivia.

Ea nyder en kop varm kakao. Ea er 2 år og født i Kina.

Det var nok især min hensigt at lodde stemningen og mærke efter, om jeg havde tid og lyst til at deltage i adoptionsforeningsarbejde på nationalt niveau. Så man kan egentlig ikke sige, at jeg mødte op med en vision om at "frelse denne verden", endsigse havde brændende politiske ambitioner, snarere et forsigtigt "jeg har lyst til at bidrage med noget". Jeg lod mig imidlertid gribe af den gode stemning, stillede op til bestyrelsen og var til min egen overraskelse pludselig valgt ind i A & S's hovedbestyrelse.

"Politikerbanden"

Efter at have sonderet de forskellige interessegrupper som A&S rummer, blev jeg involveret i "politikerbanden". Som navnet antyder, er det primært politiske sager, der optager denne gruppe, og man kan vel sige, at gruppen arbejder som lobbyister for A&S's synspunkter i forhold til politikerne på Christiansborg. Ud over dette arbejder politikerbanden også med pressekontakten til forskellige medier.

Som landsdækkende organisation kommunikerer A&S's HB-medlemmer generelt på tre måder.

Den mest almindelige er e-mailen (den daglige kontakt). Uden at have ført statistik vil jeg tro, at jeg modtager omkring 10-40 mails om dagen,

der relaterer til HB-arbejdet, en del heraf dog til info.

Pressearbejdet består i informationsformidling, besvarelse af forespørgsler samt henvendelser til politikere samt andre interessenter. Derudover holdes der personlige møder med familiepolitiske ordførere fra de forskellige partier. Disse møder foregår primært i dagtimerne og det er ikke ualmindeligt at alle medlemmer møder op (også fra Fyn og Jylland).

Dernæst er der telefonmøder, som f.eks. er praktiske, hvis vi skal samstemme vores ideer og oplæg før et møde på Christiansborg. Tiden der bruges på disse møder varierer noget men det er sjældent under 50 minutter.

Sidst men ikke mindst er der de fysiske møder, hvor hele bestyrelsen mødes på Fyn i hhv. Nyborg eller Middelfart. Møderne afholdes normalt på en lørdag og varer typisk fra 9.00-16.30. Under disse møder er der afsat 30 minutter til frokost, men ellers arbejdes der hårdt på at nå at debattere (og blive enige om) alle de forslag, der er indkommet siden sidst.

Forskelsbehandling

Lige nu er det primært sagen om at afskaffe diskrimination af adoptivbørn fsv. angår det særlige børne-

tilskud, der har "bandens" bevågenhed. Sagen kan studeres nærmere på A&S's hjemmeside, men det er forhåbentlig fundet en positiv afgørelse, når denne artikel trykkes.

Jeg vil ikke opremse alle de områder, hvor jeg synes der muligvis gøres forskel på adoptivbørn og 'biologiske' børn, men "banden" bliver næppe nedlagt på grund af manglende sager foreløbig.

Som med alt organisatorisk arbejde er der op- og nedture. Generelt har der, indtil videre, været langt flere opture end nedture, og jeg glæder mig til at involvere mig i flere områder i fremtiden.

Selv om det har været både spændene og udfordrende at medvirke i HB's virke, følger der nu ind imellem også en vis portion frustration med. Nogle af disse er ganske forventelige, f. eks. er det ret surt at stå op lørdag morgen kl. 7.00 for at køre til HB-møde i Middelfart. Andre kan være sværere at tackle, f.eks. når politikere nægter at se det indlysende i ens argumenter. Men det, der især bidrager til, at man som bestyrelsesmedlem kan holde gejsten oppe, er at se, at ens indsats bærer frugt. Når det rent faktisk lykkes at få politikerne til at lytte og lave uhensigtsmæssig lovgivning om. □

Den som venter

Tekst: Anne Elisabeth Sem
Oversættelse: Marianne
Krogh Jensen
 (Oprindeligt bragt i
 'Verdens Barn', medlems-
 blad nr. 4, 2006, pp.10-12)

Lisa sad i den luftige vestibule på hotellet og ventede. Heldigvis havde hun fået fat i en kop kaffe i receptionen. Den stærke, sorte drik virkede hjemlig og styrkede hende. Det var ellers vanskeligt, for ikke at sige næsten umuligt, at købe kaffe i dette land, men på de store hoteller, som mere eller mindre levede af de vestlige forretningsfolk og turister, lod det sig gøre. Ellers var man henvist til caféerne langs med hovedvejene, der stødte op til de amerikanske militærbaser. Der kunne man få serveret kaffe, donuts og sandwiches. Og, som sagt, på hotellerne. Aviser var det værre med. Lisa samlede igen bladet op, som lå på det lil-

le bord ved siden af hende, men det blev bare til at hun bladrede i det uden at læse. Hun kunne det udenad, både det og de andre blade, som havde fulgt hende på rejsen.

Lisa så på uret. Nej, det var for tidligt endnu. Skulle hun gå ud på gaden en lille tur? Hun overvejede det lidt men kom frem til, at det var for farligt. Bare at vente udenfor ville være værre end alt andet. Varmen ville være for overvældende. Gå rundt om hjørnet til isboden? Så ville hun ikke kunne følge med i hvem der gik ind ad hoteldøren. At gå lidt væk fra gaden ville være en lige så dårlig ide, for hun vidste jo ikke hvilken retning droschen ville komme fra. Man kunne også let fare vild. Basarerne var som labyrinter; gik man ind for at kigge en smule, så befandt man sig hurtigt på et andet gadeniveau, ovre i en anden basar eller på vej mod en udgang til en ukendt gade. Skulle hun mon gå op på værelset lidt? Men det havde hun heller ikke lyst til, dér følte hun sig

mere alene end her. Hun ville være her, når svingdøren gik op. Derfor besluttede hun sig for, at det var bedre at blive her i den svale hall. Lisa tog en slurk kaffe og stirrede lidt fraværende ud i det dunkle rum. Stengulvet virkede køligt her i sommervarmen, og de robuste lædersofaer var behagelige at sidde i. Belysningen havde virket underlig til at begynde med, som hvid juletræsbelysning der snoede sig op af søjlerne mod taget. Men nu var indtrykket faktisk ganske sofistikeret. Kvinderne bag skranken bevægede sig lydløst i de farverige silkedragter, smilende og venlige, men ikke altid sprogekundige nok til at kunne forstå gæsternes ønsker. Ved indgangen stod én af dem – den smukkeste af dem alle – helt stille og bare tog imod. Det gjorde hun ved at bøje hovedet graciøst og holde hænderne samlet foran sig. Smuk, ja, men i Lisas vestlige, kætterske og feministiske hjerne et symbol på undertrykkelse og kvindelig underdanighed.

Ida har den rigtige forståelse for magien ved Råbjerg Mile. Ida er 2 år og født i Kina.

Endnu et blik på uret. Måske skulle hun alligevel gå op på værelset. Det var jo ikke sikkert, at alt ville gå som aftalt. Den tid, de to skulle have sammen, var måske for kort, så de derfor ville forlænge mødet. Eller der kunne være så tæt trafik, at de uendelige bilkøer bare stod helt stille, uden overhovedet at snegle sig afsted, noget som var helt almindeligt her i myldretiden i alle de store byer i landet. Lisa kendte det. Helt tilbage fra før de fik barnet havde hun læst om landet, og årene som medlem og formand for bestyrelsen for lokalforeningen havde uddybet hendes kendskab. Desuden havde hun været her før og vidste lidt om, hvorledes samfundet fungerede.

Kevin på knap 2 år er født i Columbia.

Det var et smukt land. Smukt, men brutalt. Fra at være en rygende krigsruin i 1950'erne, havde det rejst sig til at være én af Asiens økonomiske underer. Naturen var særpræget, fra stejle klipper og hvide strande langs Japanhavet, til vilde fjeldområder i nord med veje som let kunne måle sig med de norske fjeldveje. De traditionelle, lave stråttækte huse i landsbyerne fandtes endnu, mens hovedstaden og andre storbyer var som vrangbilleder af tilsvarende metropoler i Vesten, dominerede af enorme områder med boligblokbebyggelse. Lisa havde følt sig som i en fremtidsfilm, da hun første gang besøgte en lejlighed af denne type. Men det gav status at bo på den her måde. Jo nærmere centrum, jo bedre. Nogle familier boede selv lidt billigere i udkanten, mens de lejede en mindre lejlighed ud inde i bykernen for en mindre formue. På den måde sparede de penge sammen, så de senere selv kunne flytte 'downtown'. Vestlig udenpå, men traditionel indeni, med måtter i stedet for senge, og møbleringen i stuen bestående af et ekstremt lavt bord og TV.

Ligesom menneskene, filosoferede Lisa; vestlige udenpå, men ak så 'østlige' indvendigt. Næsten alle pigerne havde lyse eller kobberrøde striber i det mørke hår, skørterne var korte og maverne bare, når de skyndte sig på arbejde i it-firmaerne. Men Lisa vidste, at bag facaderne var de gamle værdier næsten upåvirkede af den ydre materialisme.

"Du har mørkt hår", havde hun sagt, "og det er fint. Du har pænt hår, og mor har lyst hår. Det er også fint".

Familien betyder alt. Arven fra de ældgamle krigerstammer, som havde styret landet i forgangen tid, blandet sammen med den konfucianske lære om lydighed og hierarki havde fortsat benhård indvirkning på samfundsstrukturen. Så vigtig var familietilhørsforholdet, vidste Lisa, at hvis en ung mand ikke kunne gøre rede for sit fædrenes ophav tilbage til farfars tid, så kunne han ikke engang komme ind til militæret – også selv-

om landet var desperate efter at forsvarer sig mod fjenden i nord. Og hvis en ung pige blev gravid, hvilket ikke var usædvanligt med den nyvundne ydre frihed og stadig bedre adgang til alkohol og andre rusmidler, så fandtes der få muligheder for at hun kunne beholde barnet. Hjem kunne hun ikke tage; en ugift mor var fortsat en skam for familien. Job var udelukket, for hvem ville ansætte en sådan pige? Og desuden ville der ikke være noget sted at gøre af barnet, siden offentlige børnehaver ikke eksisterede. Og selv at være hjemme med barnet var lige så umuligt, for barselsordninger som man ser efter vestligt mønster var ikke udbyggede.

Enkelt steder blev det anbefalet at sige, at den biologiske mor havde elsket sit barn så meget, at hun gav det bort, for at det skulle få et bedre liv. ... Blev det ikke lidt sådan som når forældre før i tiden havde slået barnet og sagt, at den man elsker, tugter man? Lisa havde selv som barn ønsket, at hun ikke var blevet elsket så meget.

Kontraster, tænkte Lisa, som det elegante, moderne hotel, hvor den næsten robotagtige unge dørvagt havde indtaget den traditionelle kvindelige tjenerrolle. Kontraster, som da hun selv havde stået med begge børn efter tur foran spejlet og pegget på forskellene. Hun havde villet, at de skulle høre det hjemme, før de hørte det i børnehaven af andre. 'Du har mørkt hår', havde hun sagt, 'og det er fint'. Du har nydeligt hår, og mor har lyst hår. Det er også fint'. Det samme med øjnene. Det havde været vigtigt at få frem, at begge dele er lige gode. Ikke bare brune øjne frem for blå, eller omvendt. Hun havde prø-

vet at lære dem at acceptere både sig selv og andre.

Skånsomt havde hun fortalt om den anden mor. Det havde været vanskeligt at vide, hvordan hun skulle gribe sagen an. Ikke at hun vægrede sig ved at snakke om det, eller var jaloux på kvinden, som havde født. Hun var tryk i moderrollen. Vanskeligheden bestod i at skulle formidle det rette budskab til barnet. Enkelte steder blev det anbefalet at sige noget i retning af, at den biologiske mor havde elsket sit barn så meget, at hun gav det bort for at det skulle få et bedre liv. Lisa havde aldrig helt troet, at et barn ville forstå denne version. Blev det ikke lidt sådan som når forældre før i tiden havde slået barnet og sagt, at den man elsker, tugter man? Lisa havde selv som barn ønsket, at hun ikke var blevet elsket så meget. Derfor havde hun modereret forklaringen. Først har du ligget i maven på din anden mor, havde hun fortalt, og så kom du til den

ne mor. Den anden mor havde det så vanskeligt, at hun ikke kunne klare at passe ordentligt på dig, men denne mor skal passe på dig for altid. Og selv om du ikke kender den første mor, så kan du godt tænke på hende og være glad for hende. Hun tænker nok på dig også. Desuden, havde Lisa forsikret hende mange gange, må den første mor have været pæn, siden hun har fået sådan et smukt barn.

Det havde været vigtigt at formidle, at det var i orden at snakke om den ukendte fortid og den ukendte side. Det skulle ikke være sådan hos dem, havde Lisa bestemt sig for, at børnene som voksne kunne sige, at de aldrig har turdet spørge om deres fremmede baggrund af frygt for at foræl-

drene skulle blive vrede eller sårede. På den anden side skulle man heller ikke mase for meget på med anderledesheden, havde Lisa fundet ud af. Måske var børnene ikke interesserede. De var som andre børn optaget af skole, venner og fritidsinteresser. De havde været på ferie og familietur i landet tidligere, men begge havde oplevet det akkurat på den måde, uden tilsyneladende at lægge stor vægt på, at dette kun-

ne være deres hjemland. Noget havde selvfølgelig gjort indtryk. Den ene var blevet rigtig god til at spise med pinde, og begge to havde altid været optaget af hvem både de og forældrene skulle holde med, hvis landet havde Norge som modspiller i et idrætsarrangement. Ellers havde familien i mange år deltaget i en række arrangementer for både børn og voksne i lokalforeningen, men heller ikke i kølvandet på sådanne arrangementer havde de vist nogen overvældende interesse for deres baggrund. Ikke den ældste i hvert fald, og heller ikke den yngste, før nu. Lisa tænkte, at det måske hang sammen med, at hun havde fået en kæreste og muligvis tænkte på selv at stifte familie.

Hvor blev hun forresten af? Lisa så mod døren for hundrede gang. Nikkedukken stod der endnu. Der var forresten nogen på vej ind, men mens hun kiggede efter deres ansigter, havde konturerne afsløret to velklædte herrer, forretningsmænd efter udseendet at dømme, og i hvert fald langt fra en ung piges spændstige skikkelse. Rund og fast på samme tid havde datteren altid forekommet hende. Store kinder og runde arme, helt fra hun var lille baby, men snart fast og veltrænet efter timer på idrætsbanen og hesteryggen. Nu burde hun snart være der.

Angsten var ved at få overtaget. Kunne der være sket hende noget? Eller – Lisa tænkte, så hun næsten ikke kunne trække vejret – ville hun ikke komme tilbage? Havde de fået så god kontakt, at hun ville blive hos den anden kvinde? Men i alle tilfælde ville hun ringe. Det var Lisa overbevist

Ida 7 år ved Vesterhavet. Ida er født i Kina.

Man kunne måske blive i tvivl om, hvem der er filuren...? Josefine er 4 1/2 år og født i Kina.

om. Datteren havde altid været til at stole på, og ingen forandrer sig vel på sådan et øjeblik, forsøgte Lisa at berolige sig selv med. I værste fald kunne hun selv ringe. Men hun ville helst ikke fremstå som anmassende. Ville lade datteren få denne chance uden at blande sig for meget. Gøre alt rigtigt, tænkte Lisa ironisk for sig selv. Det var sådan, hun var... næsten besat af at gøre alt rigtigt og det som blev forventet af hende. Som nu dette med denne tur. Det var hende, Lisa, der havde foreslået den, da hun mærkede at datteren begyndte at forandre sig, at blive mere indadvendt og mere optaget af dette med rødder og baggrund. Ligeledes var det hende, som havde brugt måned efter måned på korrespondance og telefonopkald med alle mulige kontorer og organisationer og bureauer. Til sidst var det lykkedes hende at finde frem til den rigtige adresse og den, der forhåbentligt ville vise sig at være den rette person. Så havde mor og datter begivet sig ud på den lange flyrejse – ligesom de pigeture vi plejede at have for nogle år siden, bare du og jeg, havde Lisa lidt ængstligt spøgt og fået et lidt usikkert ja tilbage.

Men dette var ingen almindelig pige-

tur. Snarere en skæbnetur – for dem begge. Lisa havde forsikret, at uanset hvordan udfaldet af mødet kom til at blive, ville ingenting forandre hendes kærlighed til datteren. Hun elskede sit barn over alt på jorden. At datterens følelser kunne forandre sig, var hun klar over. Ingen forældre ejer sit barn, havde Lisa mindet sig selv om mange gange. De er bare til låns. Og et hjerte kan rumme mange slags kærlighed. Datterens hjerte ville nok være stort nok til at rumme både det hjem, hun tilhørte, og dér hvor hun kunne finde sine rødder. Rødder, smilte Lisa lidt ironisk til sig selv; efter hendes mening var der en overfokusering på dette med rødder. Selv brød hun sig kun lidt om sine egne forfædre. En forbytning, havde hun altid kaldt sig selv. Hun havde aldrig følt sig i slægt med sine egne forældre. Åh jo, hun kunne godt se ydre ligheder, men hvad det indre angik, kunne hun ikke se et eneste gen, som lignede. Og følte man sig automatisk knyttet til sin egen familie, sådan som 'Sporløs'-trenden ikke bare antydede, men nærmest krævede? Var man bare et halvt menneske, hvis man ikke kendte sine rødder? Lisa havde ofte undret sig over hvad dette ordsprog om at blod er tykkere

end vand betød. Ingen kunne elske sine børn højere end hende, og den tilknytning havde hun følt fra første gang hun holdt dem i sine arme. Give sin højre arm for ét af børnene? Ja, men ikke for nogen andre i familien, om det så var samme blod nok så meget. Blod er tykkere end vand. Mon. Men det følte måske anderledes, når man ikke kendte til det. Sådan som det nu var tilfældet med hendes datter, når hun selv stod på spring til at stifte egen familie. Lisa havde ikke noget svar. Det hun kunne gøre var at støtte. Blod var måske tykkere end vand, men kærlighed var tykkere end blod.

Så kom der nogen igennem svingdøren. Lisa følte sig svimmel, havde kvalme og svedte i sine hænder af spænding. Men hun tog sig sammen, rejste sig og gik et lille skridt frem over gulvet. Ikke for ivrig nu, sagde hun til sig selv, du må jo ikke overvælde hende. 'Hej', sagde hun bare, 'der er du jo'. Så genkendte hun de to buttede arme rundt om sin hals, en rund kind mod sin og en stemme som bare var som et pust; 'Mor'. □

Nyt fra Hovedbestyrelsen

Som vi lovede i sidste nummer, vil HB jævnlige orientere om vores arbejde, såvel internt som eksternt.

Af Michael Paaske, formand

1. Fortsat ventetider i de nye statsforvaltninger

Når disse linier læses, er vi i april måned og mere end tre måneder efter strukturomlæggningerne i amter og kommuner. Vi er sikre på, at de fleste ansøgere har vist forståelse overfor den enorme praktiske udfordring det har været for de involverede, og at man har vist tilbageholdenhed med at kræve svar hurtigt osv. Men nu må hvedebrødsdagene være overstået og dagens arbejde skal klares. Der meldes da også om mærkbar bedring flere steder, men der er fortsat områder der halter bagefter. Det er derfor vigtigt at vi alle følger nøje med i udviklingen og gør opmærksom hvis det ikke løses. Tid i overskud er jo ikke det kommende adoptivforældre har allermost af!

2. Særligt børnetilskud

Som vi skrev sidst, har vi arbejdet ihærdigt på at få fjernet en ulighed for loven, nemlig at adoptivbørn som de eneste børn af eneforsørgere ikke er berettiget til det særlige børnetilskud. HB's særlige politikerbande har arbejdet hårdt med sine politiske kontakter både på og udenfor Christiansborg. Arbejdet har resulteret i at der nu er fremsat et beslutningsforslag (B74), der skal fjerne uligheden. Vi har tiltro til, at der nu endelig er flertal i Folketinget. For at hjælpe vore parlamentariker til bedre at forstå problemet har vi sendt et brev til Socialudvalget og Retsudvalget. Brevet kan ses på Folketingets hjemmeside og selvfølgelig også på adoption.dk. Beslutningsforslaget kommer til 1. behandling den 23. marts 2007, så når disse linier læ-

ses ved vi mere om, hvordan det blev modtaget i Folketinget.

3. Post Adoption Service, Rådgivning af adoptivforældre

Siden sidst har vi fået flere oplysninger om, hvorledes Familienstyrelsen vil udmønte de 13 mill. kr. over fire år. Vi forventer at Familienstyrelsen snart melder mere officielt ud, hvad planen er. Så må vi i fællesskab vurdere, hvad der evt. mangler, og medvirke til, at der fortsat er fokus på de andre områder, hvor adopterede og adoptivfamilier kan få brug for hjælp.

4. Temadagen (aldersregler mv.)

Når vi refererer til "temadagen" tænker vi på den dag i september måned 2006, hvor Adoption & Samfund var

venter fortsat på en reaktion fra ministeren (nu Carina Christensen) på, hvordan forslagene kan effektueres. Vi vil ved vort møde med ministeren i begyndelsen af april følge op på dette.

5. Formidlingen under pres

Ventetiden forlænges, og frustrationerne kommer tættere på overfladen. Sådant er det og vil det altid være, når det er så vigtige ting der er på spil, som selve det at blive forældre. Men der er desværre grund til stor bekymring. Sidste års lave antal hjemtagne børn ser ud til at blive gentaget i år, i det mindste baseret på de første måneders antal hjemtagelser, og den prognose for det samlede år, der så kan opstilles. Og hvis det lave niveau fortsætter eller i værste fald endda falder yderligere, skal vi for alvor være bekymrede for adoptionens fremtid i Danmark. Det kan få alvorlige konsekvenser for de mange ansøgere, som i værste fald ikke når at få børn, til trods for at de er godkendte. Men det kan også få alvorlige konsekvenser for vore to formidlende organisationer. De formidlende organisationer har den meget vanskelige opgave at leve op til ansøgenes forventninger om hurtig ekspedition, og de skal sørge for, at der er lande nok at vælge imellem, samtidig med at økonomien for dem selvfølgelig skal hænge sammen. Vi ved at begge formidlende organisationer arbejder intenst på at sikre et bredt lande-udvalg. Vi har bedt begge om at arbejde på at sikre at der fortsat er en realistisk mulighed for enlige ansøgere også.

Danmarks vel nok bedste kort i "konkurrencen" er et velfungerende adoptionssystem med høj kvalitet og med etikken som væsentlig faktor. Vi må sammen med de formidlende være med til at holde denne fane højt. Men måske skal man til at tænke i helt nye baner og se på alternative muligheder, nye måder at

Zemedhun er født i Etiopien. Han er 9 år.

indbudt af ministeren (dengang Lars Barfoed) til at komme med vore ideer til, hvordan godkendelsesreglerne kunne forbedres. I korthed fremlagde vi blandt meget andet nogle konkrete forslag til ændrede aldersregler og ensartet godkendelsesproces for danske og udenlandske børn. Vi

arbejde med potentielle afgiverlande, nye finansieringsmodeller, være lidt mere villige til at forsøge noget uprøvet osv. osv. Det vil vi givet komme til at høre meget mere om på et senere tidspunkt.

6. Økonomien

En direkte konsekvens af "mangel" på børn er stigende priser, sådan hænger det nu engang sammen. Hvis ikke antallet af børn igen stiger, må det frygtes at gebyrerne stiger væsentligt. Den sociale slagside vil derfor blive endnu større end i dag. Det er en meget væsentlig opgave at få ændret den

tilskudsmodel, vi har i dag. Vi forestiller os forskellige modeller, vi har tidligere beskrevet dem her i bladet, taksametertilskud til de formidlende organisationer, klippekortmodel for fertilitetsbehandling og adoption eller en simpel forhøjelse af adoptions-tilskuddet. Disse og andre muligheder vil blive drøftet i den kommende tid.

7. Pressekontakter

Vi efterlyser fortsat pressekontakter, idet journalister ønsker at tale med levende adoptanter, de vil helst se rigtige forældre med rigtige børn. Det

gavner foreningens arbejde, hvis vi til stadighed kan stille med konkrete kontakter. Se andetsteds i bladet for nærmere oplysninger herom.

8. Landsmødet 2007

Traditionen tro afholdes landsmødet i foråret. I år foregår det i Kerteminde, med mere end 200 deltagere og ca. 40 unge adopterede. Temaet er dagligdagen i adoptivfamilien, et emne der jo øjensynligt har fået rigtig mange medlemmer til at melde sig til. Vi vil i næste nummer af bladet referere fra landsmødet. □

Adoptionsnetværk for adoptivfamilier

- psykologisk rådgivning og information som én form for netværk

I forbindelse med at jeg for mange år siden adopterede mit barn, fik vi som familie et stort netværk af andre adoptivfamilier. Jeg fik mine egne erfaringer med, hvad det er, der er forskelligt for adoptivfamilier i forhold til ikke-adoptivfamilier, samt hvilke naturlige sårbarhedsområder som kan opstå i forbindelse med barnets opvækst og i familien. Jeg har derfor haft særlig fokus på, hvor vigtigt det er at være vidende om vilkårene for at være en adoptivfamilie - om det særlige og specielle som karakteriserer disse familier.

Af Susanne Høeg, mor til pige født i Indien. Psykolog, specialist og supervisor i børnepsykologi og psykoterapi. Formand for Nordjysk Adoptionsforum. Ledende psykolog på Børne- og Ungdomspsykiatrisk Universitets hospital, Aalborg.

Netværk som en mulighed

Jeg har i de sidste 18 år derfor været særlig interesseret i adoptionsområdet/forskning. Jeg har endvidere haft den glæde at kunne arbejde med at give psykologisk rådgivning og information indenfor adoptionsområdet dels i egen private praksis, indenfor det kommunale og børne- og ungdomspsykiatriske område, og siden 2005 også i Nordjysk Adoptionsforum som er et frivilligt tværfagligt adoptionsnetværk for adoptivfamilier, unge - og voksne adopterede. En erfaringsopsamling som jeg har beskrevet i forskellige artikler.

Min erfaring er, at adoptivforældre i høj grad kan bruge et netværk af adoptivfamilier, hvor man har mulighed for at tale om stort og småt, men også et netværk i form af at kunne få psykologisk rådgivning og information hos en adoptionskyn- dig samtalepartner som har erfaring med problemområder med basis i adoption. Rigtig mange adoptivforældre har igennem årene givet udtryk for, at

de oplever det offentlige system som ikke tilstrækkeligt vidende om de særlige forhold, der gør sig gældende for adopterede og deres familier, samt hvad det vil sige, at have et barn med en mere eller mindre ukendt baggrund og historie.

Adoptivfamilien – en "anderledes" familie

Når det er så vigtigt, at adoptivfamilien får eller har forskellige former for adoptionsnetværk, så er det, fordi adoptivforældrene ofte står alene med deres anderledes oplevelser, erfaringer og forskellige former for bekymringer. Deres egne forældre, fa-

Det kunne jo være, at far overså noget... Workaferahu er 6 år og født i Etiopien.

Felippa tager forskud på sommeren. Felippa er 2½ år og født i Kina.

milie, venner og kollegaer har ofte kun erfaring med at få et biologisk barn, og adoptivforældrene vil derfor ikke kunne få den samme støtte og hjælp som ikke-adoptivforældre kan få af deres nærmeste netværk. Man kan derfor også sige, at adoptivforældre er "rollehandicappede". Mange adoptivforældre kan derfor have behov for at være i kontakt med andre adoptivforældre, for at de kan være modeller for hinanden. For børnene er det endvidere meget vigtigt for deres selvforståelse og identitetsudvikling, at de kan spejle sig i andre adopterede/adoptivfamilier.

Adoptivforældre skal hele tiden forholde sig til, at de er en adoptivfamilie, og at deres barn har en histo-

rie med sig fra før det kom hjem, og at barnet mere eller mindre tydeligt bærer spørgsmålet i sig om "hvor kommer jeg fra," fordi barnet har lidt et tab af historie, slægt og kultur. Desto ældre barnet bliver, jo tydeligere vil det også blive, at det er bærer af to hold forældre – adoptivforældrene og de biologiske forældre – og etniciteten i form af at se "anderledes ud" end den nærmeste familie.

Dilemmaet indenfor området adoption vil altid være, at der på den ene side er klare behov for at få rådgivning og information, og på den anden side kan der være en fare for, at de adopterede får stigmatiseret deres liv ved, at der skal særlig ekspertise til at støtte og hjælpe adoptivfamilierne. Men vi ved, at alle adoptivbørnene har været udsat for forskellige former og grader af svigt tidligt i deres liv. Vi ved, at dette sammen med skiftet til deres nye familie og nye land kan medføre forskellige former for reaktioner, både når barnet kommer til familien, men også problemområder, der kan dukke op år efter, at adoptionen har fundet sted.

Adoption er ganske enkelt en livsproces for den adopterede og adoptivfamilien. Og det kan have en

forskellig betydning for den adopterede og for adoptivfamilien på forskellige tidspunkter i livet, som min erfaringsopsamling også viser.

Som adoptivfamilier bliver vi oplevet som ressourcestærke og velfungerende familier. Og adoptionsundersøgelser viser også, at det går rigtig godt for mange adoptivbørn/familier. Ikke desto mindre er det vigtig for hele familiens trivsel og udviklingsmuligheder, at forældrene kan få støtte og hjælp til at bevare den parathed og modtagelighed, der er afgørende for, at de kan hjælpe deres børn med at hele og reparere børnenes tidligere oplevelser af tab, forladthed og af mangelfuld stimulering og brudte kontakter.

Det er så vigtigt, at kunne få hjælp til at skelne mellem det særlige, der kan kendetegne de adoptionspecifikke problemområder og andre børne-unge og familie problemområder, således at nuancer ikke bliver til defekter, variationer ikke bliver til afvigelser, livsfaser ikke bliver til problemer og udviklingskriser ikke bliver til diagnoser.

Adoptivbørn – børn med særlige behov

Ofte ved vi ikke meget om adoptivbarnets tidligere liv og psykiske sårbarhed. Arvelige dispositioner for psykiske sygdomme vil også ofte være faktorer, vi ikke ved noget om. Svær graviditet/fødselskomplikationer og fysisk sygdom kan være med til at udvikle psykisk fejludvikling senere i livet. Vi har dermed heller ikke mulighed for at forebygge psykisk fejludvikling på samme måde, som vi har for ikke-adopterede børn. Det er derfor så vigtigt, at sikre adoptivbarnets trivsels- og udviklingsmuligheder og reparere tidligere manglende optimale udviklingsmuligheder.

Børn og unges psykiske problemer kan hænge sammen med både biologiske, psykologiske og sociale faktorer. I hele opvæksten er der en vekselvirkning mellem barnets sårbarhed og modstandsdygtighed og på den anden side mellem miljøets belastende og beskyttende kvaliteter. En tidlig indsats giver større chance for at komme sig hurtigere over problemer. Den tidlige indsats kan også hindre at svære symptomer og svære problemer ikke udvikler sig til en senere mere kronisk tilstand. Det er så vigtigt for forældrene at få kendskab til eller kunne opspore, hvis børnene har andre vanskeligheder end de forskellige reaktioner, adfærds- og tilknytningsproblemer som er en del af den normale adoptionsproblematik.

Erfaringer med psykologisk adoptionsrådgivning og information som netværk

Mange adoptivfamilier giver udtryk for, at der er behov for et sted eller steder, hvor grundvilkårene er velkendte, samt hvor erfaringsopsamling kan foregå på hvilke typer problemer adoptivfamilier kan have. I perioden 2005-2006 har jeg derfor lavet statistik på de telefonhenvendelser, jeg har fået fra adoptivfamilier

og andre fagpersoner som har ønsket psykologisk adoptionsrådgivning og information.

Jeg har i perioden haft 72 henvendelser. 34 henvendelser fra Nordjylland, 20 fra midt- og Sønderjylland, 7 fra Storkøbenhavn, 6 fra Sjælland, 4 fra Fyn og endelig 1 henvendelse fra Bornholm. Nogle forældre henvendte sig flere gange. Der blev givet supervision til personale omkring børnene i 5 af henvendelserne.

Oprindelseslandene er fordelt over 16 lande med en jævn fordeling i forhold til, at der er flest børn fra de lande, hvor vi traditionelt får flest adoptivbørn fra.

Børnenes alder ved hjemkomst viser, at 41 af børnene var mellem 0-2 år, 17 af børnene var mellem 2-4 år, og 14 af børnene var mellem 4-6 år ved hjemkomst.

Ved henvendelsestidspunktet fordelte børnenes/de unges alder sig som følgende:

13 var mellem 0-2 år, 13 var mellem 2-4 år, 9 var mellem 4-6 år, 6 var mellem 6-8 år, 6 var mellem 8-10 år, 8 var mellem 10-12 år, 2 var mellem 12-14 år, 3 var mellem 14-16 år, 2 mellem 16-18 år, 1 var mellem 18-20 år, og endelig var 4 indenfor aldersgruppen 20-28 år.

Først og fremmest er det min erfaring, at når forældre henvender sig for at få psykologisk adoptionsrådgivning, så har de ofte gået meget længe med problemerne. De fleste problemområder omhandler et kompleks af indbyrdes sammenhængende problemer eller symptomer. Mange af problemområderne kræver tværfaglighed i form af adoptionskyndige psykologer, læger, sundhedsplejersker, socialrådgiver, talepædagoger, fysioterapeuter med flere.

De henvendelser som jeg har fået har handlet om følgende:

Den første svære tilpasnings- og tilknytningsperiode for barnet og den nybagte familie

For de mindste børn er det en usikkerhed omkring reaktionsmåder som især handler om, at børnene har udprægede regulations- og relations/tilknytningsproblemer pga. af manglende optimale muligheder fra start kombineret med sorg over at have mistet alt, der var kendt og for nogle få børns vedkommende, at de oveni har psykiske og fysiske problemer af sværere karakter. Alle forældrene ved, at

barnets skal have tid til at tilpasse sig – men har brug for konkrete råd til at støtte barnet i denne svære tilpasningsperiode?

Flere af forældrene har givet udtryk for at det kunne kaldes en "adoptionsdepression" og har været meget forpinte og skamfulde over deres situation. Mange forældre giver endvidere udtryk for, at de har mødt mangelfuld viden i forbindelse med mødet med sundhedsplejersken.

Pasning i dagpleje/daginstitution

Mange forældre henvender sig i forbindelse med, at barnet skal i dagpleje eller daginstitution. Hvorledes støtter de deres barn bedst muligt, og hvordan skal de forberede omgivelserne på, at deres barn har en anderledes baggrund? Forældrene har endvidere brug for at høre, hvorledes de kan forstå barnets signaler i forbindelse med overgangssituationer.

Adoptionsoplysninger i forhold til barnets alder

Mange forældre har behov for at få information om, hvordan man taler med sit barn om dets tidligere baggrund, i hvilke doser og på hvilke tidspunkter.

Mange forældre har ligeledes brug for en drøftelse af, hvorledes man forbereder barnet bedst muligt på, at det skal besøge sit hjemland samt bedste tidspunkter for dette. Ofte er der søskende med forskellige aldre at tage hensyn til.

Indlæringsvanskeligheder/ specifikke vanskeligheder/psykiske problemer

En del af henvendelserne handler om, at børnene har lettere eller mere alvorlige indlæringsvanskeligheder i et eller flere fag i skolen. En del af børnene har svære trivsels- og udviklingsproblemer, hyperaktivitet og følelsesmæssige vanskeligheder, opmærksomheds- og koncentrationsvanskeligheder og motoriske vanskeligheder. Nogle børn og unge havde svære tvangstanker og - handlinger, generaliseret angst, depression og forstyrret spisning. Forældrene har her et stærkt behov for at få konkrete råd om, hvorledes de kan hjælpe deres børn med mindre forpinthed til følge.

Sprogskift og sprogstimulering

En del forældrene har brug for rådgivning omkring, hvorledes de skal

forholde sig til barnets sprogskifte. Mange forældre kan fortælle, at deres barn er rigtig god til at tale dansk, men ved konkret indspørgen, bliver det hurtigt klart for forældrene, at de er kommet til at stille for store krav til deres barn, med megen stressfuld adfærd til følge.

Sociale problemer

Nogle børn har trivsels- og udviklingsproblemer i forskellige grader. En del af børnene er isolerede fra kammeraterne. Opgaven kan her være, at få undersøgt om barnet mangler sociale kompetencer på grund af sen adoption, eller om barnet er i en klasse i et område, hvor det at se anderledes ud er en udløsende faktor for ensomhed/ udstødelse af gruppen – nogen gange følges dette ad, og hvad skal man så stille op som forældre, når man ved, at barnet tidligere har reageret kraftigt på skift? Mange forældre er derfor meget bekymrede for eventuelle skift af institution/skole, og har brug for grundig drøftelse af dette.

En del forældre har henvendt sig, fordi deres børn var i gang med småkriminalitet og misbrug. Ofte i forbindelse med dårlig begavelse og psykosocial umodenhed.

Pubertetsproblemer

Flere henvendelser handler endvidere om, at barnet er gået i for tidlig pubertet og bliver behandlet for dette. Forældrene har brug for at få råd om, hvorledes de skal støtte deres "lille teenager".

Nogle af de unge får ved pubertetsstart, hvor de skal frigøre sig fra forældrene, mange tanker om deres biologiske ophav. Forældre vil gerne have råd om, hvorledes de kan støtte deres barn/unge samtidig med, at den unge har brug for at identificere sig med de andre unge/kammeraterne.

De voksne adopterede

En henvendelse omhandlede adoptivforældrenes store sorg og skamfuldhed i forbindelse med at deres datter opsøgte biologiske rødder/fødelandet. Forældrene var så bekymrede for, om de nu ville miste deres datter samtidig med, at de gerne ville kunne være en god støtte. En henvendelse omhandlede en yngre mand som var depressiv og ikke kunne få den hjælp, han havde be-

hov for, som også omhandlede hans adoptionsbaggrund. En henvendelse omhandlede en gift kvinde som var bekymret for de fælles børn og evt. dispositioner for arvelige sygdomme, hvor den voksne adopterede ikke ønskede at opsøge biologiske rødder.

Problemer i familien

To nybagte adoptivmødre blev forladt af deres mænd ganske kort efter barnets hjemkomst. Andre familier oplevede, at de havde stået alene med store problemer så længe, at sliddet er begyndte at sætte ind i familielivet. En del familier oplever svær søskendejalousi som har haft længerevarende karakter med mistro i familien til følge.

Mødet med professionelle omkring børnene/de unge

Mange adoptivforældre henvender sig i forbindelse med, at de slet ikke føler sig forstået af de professionelle i deres daglige miljø. Ofte er kommunikationen mellem forældre og de professionelle gået helt i hårknuddet til stor skade for børnenes daglige trivsel.

Supervision og konsultation/information

Ved flere henvendelser ønskede forældrene, at der blev etableret kon-

takt med daginstitutionspersonale. Ved flere henvendelser ønskede andre fagpersoner supervision/ information i forhold til det arbejde, de udførte med adoptivbarnet.

Psykologisk adoptionsrådgivning som netværk

Jeg har igennem årene haft kontakt med mange adoptivforældre som udtrykker glæde ved at kunne få relevant psykologisk adoptionsrådgivning som en del af deres naturlige netværk.

Mange adoptivfamilier har i vid udstrækning den særlige parathed og modtagelighed som der skal til for at støtte, hele og reparere børnenes/de unges tidligere oplevelser af tab, forladthed og manglende optimale udviklingsmuligheder. Forældre kan være opmærksomme på forskellige træk ved børnenes/den unges personlighed eller reaktionsmøder, og de kan være i tvivl om, hvorvidt problemerne er en del af adoptionsproblematikken eller almindelige udviklings-/livsproblemer. Der kan derfor være behov for, at adoptivforældrene, den unge og voksenadopterede kan få forskellige former rådgivning og information som et netværk livet igennem.

Min erfaring er, at det er vigtigt at have mulighed for at søge en bred

psykologisk adoptionsrådgivning, og det burde være et naturligt forebyggende tilbud til alle adoptivfamilier, unge og voksenadopterede. Det er endvidere vigtigt at have en tværfaglig viden til forståelse af de problemer adoptivfamilierne, de unge og voksne kan have, idet de kan omhandle et kompleks af indbyrdes sammenhængende problemer eller symptomer - livet igennem. □

REFERENCER:

Susanne Høeg: Adoptivfamilier skal have adgang til støtte og hjælp. AC FOKUS. Nr. 1, 6 årgang, januar 2007.

Susanne Høeg: Nordjysk Adoptionsforum – Post Adoptive Services. Et frivilligt tværfagligt netværk. AC FOKUS. Nr. 1, 6 årgang, januar 2007.

Susanne Høeg: Forebyggelse af mentale dysfunktioner hos forladte børn og unge på børnehjem i Kina. Udgives i bogform i Kina, 2007.

Marianne Wung-Sung: Dansk-kinesisk relation udbygget på adoptionsområdet, Ses på A-C Børnehjælp og DanAdopt hjemmeside, 2006.

Ina L. Jensen: Dansk viden skal inspirere i Kina. Ses på A-C Børnehjælp og DanAdopt hjemmeside, 2006

Susanne Høeg: Erfaringer med psykologisk rådgivning og behandling med til adoptivfamilier. Post Adoptive Services (PAS). Psykologisk Pædagogisk Rådgivning, 43. årgang/1/feb., 2006.

Susanne Høeg: Nordjysk Adoptionsforum - Post Adoptive Services – Nyt tiltag i Nordjylland. Tidsskriftet Adoption & Samfund, 30 Årgang, Nr.2, 2006.

Barslev, D & Susanne Høeg: Adoptionsrådgivning i Hillerød Kommune. "Psykolog Nyt", 2004.

Susanne Høeg og D. Barslev: Adoptionsrådgivningen i Hillerød – rådgivning og behandling til adoptivforældre og deres børn i Hillerød kommune. Behandlerkonference om Adoption. Arrangeret af Adoption og Samfund i samarbejde med Civildirektoratet, Adoptionsnævnet, A-C International Børnehjælp og DanAdopt. 2003.

Susanne Høeg: Psykodynamisk psykoterapi med børn og unge, Psykologisk Pædagogisk Rådgivning, 40. årgang/1/feb. 2003.

To smukke skabninger. Maj på 9 år er født i Kina, og katten Ombili på 13 år er født i Namibia.

Tværfagligt netværk for adoptivfamilier

Der er fortsat behov for rådgivning i forhold til de særlige problemer, der kan opstå i adoptivfamilier. Netværket Nordjysk Adoptionsforum har siden 2005 haft kontakt til en del af familierne og giver os her et samlet billede af problemernes art.

Af Susanne Høeg, psykolog, specialist og supervisor i børnepsykologi og psykoterapi, formand for Nordjysk Adoptionsforum.

Første erfaringsopsamling for perioden 2005- 2006

Adoption betyder at tage et barn til sig. Bag ved enhver adoption er der en historie om dybt ulykkelige forhold af personlig, sundhedsmæssig og social karakter og meget stærke menneskelige beslutninger. Adoption er endvidere en livsproces. At være adopteret og være en adoptivfamilie er ikke noget, man holder op med at være. Og det kan have en forskellig betydning for den adopterede og for adoptivfamilien på forskellige tidspunkter i livet.

Mange adoptivforældre har igenem årene givet udtryk for, at der er brug for et sted, hvor grundvilkårene for adoption er velkendte, samt hvor erfaringsopsamling kan foregå - herunder hvilke typer problemer adoptivfamilier kan have. Det er indtil videre ikke lykkedes i Danmark på trods af, at vi igennem mange år har været et af de store modtagerlande. Forskellige undersøgelser i Danmark har vist, at barnet og familien kan have brug for professionel hjælp, der sætter det eksisterende problem i relation til den adopteredes livssituation før og nu.

Nordjysk Adoptionsforum

I Nordjylland grundlagde vi derfor i august 2005 et regionalt adoptionsnetværk – Nordjysk Adoptionsforum, der trods vores geografiske placering er et tilbud til alle adoptivfamilier og forskellige fagpersoner i Danmark.

Nordjysk Adoptionsforum består af ca. 40 frivillige tværfaglige professionelle. Vi er sundhedsplejersker, psykolog, talepædagoger, læger, fysioterapeuter, musikterapeut, socialrådgivere, pædagoger og forskere fra Aalborg Universitet, som til daglig arbejder med børn, unge og voksne på forskellige arbejdspladser i Nordjylland.

En stor del af os er ud over vores forskellige uddannelser indenfor børne- og familieområdet også selv adoptivforældre. I vores samlede adoptivbørneflok er den yngste ca. 1 år og netop hjemkommet, og de ældste adoptivforældre har været bedsteforældre i mange år. Som samlet gruppe har vi således en erfaring med adoptivfamilier, der spredt sig over generationer. De medlemmer som i Nordjysk Adoptionsforum ikke selv er adoptivforældre, er med fordi de i deres daglige arbejde har været i kontakt med adoptivbørn og familier og har oplevet dette berigende for dem selv som mennesker, men også fordi de har kunnet se, at der var et behov for særlig opmærksomhed.

Vores fælles ønske er at kunne være med til at implementere den viden, vi hver især og tilsammen har med adoption, og vi stiller os derfor til rådighed for kommende og nuværende adoptivfamilier med rådgivning og information.

Formål med

Nordjysk Adoptionsforum

Vi er et forum, hvor adoptivfamilier – forældre samt unge og voksenadopterede på nuværende tidspunkt kan få telefonisk rådgivning og information om adoptionsrelaterede spørgs-

mål. Vi er endvidere et forum, der arbejder for at øge interessen for tidlig forebyggende indsats omkring adoptionsrelaterede spørgsmål.

Vi er et forum:

- Hvor adoptivfamilier, unge og voksne adopterede kan få rådgivning og information om adoptionsrelaterede spørgsmål
- Hvor forskellige fagpersoner – f.eks. sundhedsplejersker, pædagoger, lærere – som arbejder med adopterede eller har interesse for adoption, kan få rådgivning og information
- Der arrangerer kurser, temadage og foredrag om adoptions-specifikke områder for:
  - Adoptivfamilier
  - Unge og voksne adopterede
  - Fagpersoner, der er i kontakt med børn og unge som er adopterede

Vi vil opsamle adoptionsrelateret viden og erfaring til gavn for nuværende og kommende adoptivfamilier

Adoptionsrådgivning –

Post Adoption Services (PAS)

Begrebet Post Adoptive Services dækker over den hjælp, der i et samfund er til rådighed for adopterede og deres forældre i forbindelse med de problemer som kan relateres til en situation, der er anderledes for den adopterede og dennes familie på grund af den adopteredes særlige situation. I Danmark er tilbud om rådgivning og behandling almindelige tilbud oftest uden specifik viden om adopteredes særlige grundvilkår. Mange adoptivforældre oplever imidlertid ofte, at det offentlige system ikke har tilstrækkelig viden om de særlige forhold, der kan gøre sig gældende for adopterede og deres familier.

Da adoptivfamilierne og deres børn er spredt ud over hele landet, vil det være de færreste professionelle, der i deres dagligdag får erfaring med den bredde af viden, der er behov for inden for adoptionsområdet.

Det er således vigtigt, at få skelnet mellem det særlige, der kan kendetegne adoptionspecifikke problemområder i forhold til andre børne- og unge-/familieproblemområder.

Adoptivfamiliens udfordringer

For de fleste adoptivforældre/adoptivbørn går det hele stort set uproblematisk. Ikke desto mindre kan mange adoptivforældre i perioder have brug for at tale med adoptionskyndige professionelle om stort og småt, især fordi de ofte ikke kan bruge deres egne forældre, eller det nære netværk, da de nærmeste oftest har erfaring med det at få et biologisk barn.

Som vi ved, har mange af børnene oplevet mistrivsel, forskellige mere eller mindre alvorlige sygdomme, sult, manglende optimal stimulering og kontakt og afsavn inden adoptionen. Børnene som kommer til os, er børn som overlever på trods af skæbnen.

Forskellen på at adoptere et barn og få et biologisk barn handler ikke kun om ikke selv at have født barnet, eller om at barnet ser anderledes ud, men også om at barnet har en livshistorie før adoptionen med forskellige former for traumer og utilstrækkelig stimulering. Vi ved også, at disse traumatiske oplevelser ikke bare overstås, men kan dukke op i forskellige sammenhænge senere i livet.

Hvad kan vi tilbyde kommende og nuværende adoptivfamilier?

Med Nordjysk Adoptionsforum ønsker vi derfor at kunne medvirke til at løse problemer så tidligt som muligt, og der kan tages kontakt til os, når adoptivfamilier og andre professionelle omkring adoptivfamilien har brug for adoptionsrådgivning og information. I vores netop trykte pjece skriver vi således:

Du kan henvende dig:

- Før og efter dit barns hjemkomst.
- Hvis du er bekymret for den gensidige tilknytning mellem dig og dit barn.
- Med spørgsmål om opdragelse, forælderrolle og konflikter i din adoptivfamilie.
- Ved overgange i dit barns liv f.eks. fra småbarn til daginstitution, fra daginstitution til skole.

Medferiashwork i mors kjole. Medferiashwork er født i Etiopien og lige fyldt 4 år.

- Med spørgsmål om dit barns sundhed, følelsesmæssige udvikling, sprog, motorik/sansemotorik eller problemer med indlæring.
- Med spørgsmål om identitet, pubertet og etnisk tilhørsforhold.
- Med andre adoptionsrelaterede spørgsmål.
- Hvis du er adopteret og har brug for støtte f.eks. spørgsmål som identitet, etnisk tilhørsforhold, eller hvis du har brug for at tale om dine overvejelser om at søge dine biologiske rødder.
- Hvis du i dit arbejde som pædagog, lærer eller sundhedsplejerske er i kontakt med adoptivfamilier eller adopterede og i den forbindelse føler, at du har brug for råd og information.

Nordjysk Adoptionsforum – hvordan er det gået?

I perioden august 2005 til januar 2007 har vores aktivitetsniveau set ud som følgende:

Mødevirksomhed

Siden august 2005 har vi holdt ca. et møde hver 2. måned. I starten mødtes vi en gang månedlig for at lære hinanden at kende og for at få mulighed for at få grundige og fælles drøftelser af, hvorledes vi skulle få dette forum op at stå og for at finde et fælles grundlag. Vi er et frivilligt forum, og alle medlemmerne har også de-

res aktive daglige arbejde og familieliv. Forventningen til det enkelte medlem er derfor, at den enkelte blot bidrager med det, man er i stand til på det givne tidspunkt. Vi forestiller os, at vi er et forum som skal kunne holde i mange år, således at vi kan få den langsigtede erfaringsopsamling med. Nogle af medlemmerne er således langt mere aktive end andre, og nogle har også mere specialiseret viden end andre. Men alle bidrager med det, de kan få tid til, og indenfor det område de særligt har viden om. Men grundlæggende ønsker vi alle at få mere viden indenfor adoptionsområdet.

Sundhedsplejerskerne har været særligt aktive med hensyn til rekruttering af denne særdeles relevante faggruppe. Der nu er mindst én sundhedsplejerske repræsenteret i hver af de nye 11 kommuner i Nordjylland. Sundhedsplejersker er da også den gruppe som er repræsenteret med det største antal medlemmer, og som også er det naturlige kommunale tilbud alle nyblevne familier får. Dette vil kommende adoptivfamilier få stor glæde af i Nordjylland, idet adoptivforældrene nu vil blive mødt med en faggruppe som har særlig opmærksomhed på det særlige, det er at være en nyblevne adoptivfamilie.

Pjecegruppe

Vi er fem medlemmer som har arbejdet med vores pjece. Den er netop blevet trykt og klar til at blive udsendt. Det var en lang proces at få skrevet den, idet det var gennem dette arbejde, at vi stille og roligt fik fornemmelse af, hvem vi gerne ville være, og hvad vi gerne ville kunne tilbyde. Vores drøftelser blev herefter evalueret i storgruppen ved fællesmøderne, således at alle fik samme fornemmelse og indblik i processen.

I den forbindelse blev der ligeledes nedsat en gruppe som skulle undersøge muligheden for at få fondsmidler til at få trykt vores pjece, hvilket også lykkedes.

Vi har efterfølgende fået etableret vores tværfaglige telefonrådgivning, hvor der kan ringes til 12 forskellige adoptionsvidende rådgivere som efter behov kan henvise videre til andre tværfaglige medlemmer i Nordjysk adoptionsforum, andre relevan-

te faggrupper i Nordjylland eller i resten af landet.

Foredrag i forhold til adoptivfamilier

Vi har afholdt to foredrag for adoptivfamilier i A&S, Nordjylland. Den ene dag var med emnet: Psykologisk rådgivning og behandling til adoptivfamilier ved psykolog Susanne Høeg.

Den anden dag var ligeledes for adoptivfamilier med emnet ” Kom og spørg om stort og småt vedr. dit barns trivsel og udvikling og adoptionsrelaterede spørgsmål” ved tværfagligt team sygeplejerske Lotte Fock, talehørepædagog Pia Nordam-Ullitz og psykolog Susanne Høeg.

Susanne Høeg har endvidere holdt et heldagsforedrag på Aalborg Universitet og et heldagsforedrag for amternes adoptionsrådgivere i Danmark med emnet: Psykologisk rådgivning og behandling til adoptivfamilier.

Foredrag i forhold til os selv

Vores to børne-fysioterapeuter Birgit Meyer og Britt Thorn har holdt et aftenmøde, hvor de fortalte om børns sansemotoriske udvikling med særlig fokus på det lille adoptivbarn og senfølger af mangelfuld sansemotorisk udvikling og betydningen af dette i dagligdagen.

Sundhedsplejerske Lotte Fock har endvidere holdt et aftenmøde, hvor hun fortalte om sin undersøgelse af adoptivbørns somatiske trivsel.

Psykolog Susanne Høeg har haft et fyraftensmøde med sundhedsplejerskerne med emnet: Hvilke forventninger kan adoptivforældrene have til sundhedsplejersken, og hvad kan sundhedsplejersken tilbyde adoptivfamilien.

Samarbejde med A&S i Nordjylland, AC Børnehjælp, DanAdopt og amtets adoptionsrådgivere

Vi har haft stå glæde af, at socialrådgiver Evelyn Thrane i perioden både har været formand for A&S i Nordjylland og været medlem i Nordjysk Adoptionsforum. Det har givet

Anna alias Dame Edna er 3 år og født i Bulgarien.

en naturlig sammenhæng for både adoptivforældrene og for os i Nordjysk Adoptionsforum – ikke mindst i forhold til at holde sig ajour med adoptionsområdet generelt.

Adoptionsrådgiverne i Nordjylland holder jævnlige møder med psykolog Susanne Høeg med henblik på at holde os opdateret på adoptionsområdet samt drøftelser af fremadrettede behov for kommende og nuværende adoptivforældre.

De to adoptionsformidlende organisationer inviterede psykolog Susanne Høeg til at deltage i arbejdet i Kina med henblik på at give dansk viden

og erfaring om børns psykiske udvikling for at forbedre forholdene for de forladte børn på de kinesiske børnehjem. Denne viden blev formidlet dels ved en workshop i CCAA i Beijing sammen med projektmedarbejder Ina Lykke Jensen, AC Børnehjælp og Souschef Marianne Wung-Sung, DanAdopt og dels ved en konference i Shanghai med temaet ”Prevention of mental dysfunction at Children and Youth in Social Welfare Institutions” ved Marianne Wung Sung og Susanne Høeg.

Psykolog Susanne Høeg blev i perioden bestyrelsesmedlem i den ene

af de to adoptionsformidlende organisationer DanAdopt.

Telefonrådgivningen

Efterspørgslen har været stor. Vi har i perioden haft mere end 100 telefonhenvendelser. Alle henvendelser har vist sig at være særdeles berettiget, og de har omhandlet spørgsmål som både har krævet adoptionsviden på generalistniveau - men i høj grad også på specialistniveau. Ved mange af henvendelserne er det endvidere meget berettiget at kunne henvise til andre tværfaglige medlemmer i Nordjysk Adoptionsforum. Henvendelserne har omhandlet følgende adoptionsrelaterede områder:

- Den første svære tilpasnings- og tilknytningsperiode for barnet og den nybagte familie.
- Børn med særlige somatiske og fysiske sygdomme.
- Børn i dårlig fysisk og psykisk trivsel med manglende fysisk vækst.
- Overgang og pasning i dagpleje/daginstitution samt skolestart.
- Adoptionsoplysninger i forhold til barnets alder.
- Sprogskift og sprogstimulering ved sen adoption.
- Indlæringsvanskeligheder/specifikke vanskeligheder.
- Psykiske problemer.
- Psykosociale problemer.
- Pubertetsproblemer.
- Anbragte børn uden for hjemmet.
- Unge med svage kompetencer i forhold gældende sociallovgivning.
- Unge der er over 18 år som har særlige sociale behov herunder forældresamarbejde.
- De voksne adopterede.
- Problemer i familien.
- Mødet med de professionelle omkring børnene/de unge.

Maj 9 år og Rose 6 år nyder solen i Vestmager Naturcenter. Maj og Rose er født i Kina.

- Supervision og information generelt.

Tværfaglig adoptionsrådgivning

Vores erfaringer fra Nordjysk Adoptionsforum er, at et sådan forum er meget berettiget. Det er så vigtigt, at få den nybagte adoptivfamilie til at fungere så optimalt fra start som muligt. Når man som adoptivforældre står med et ofte ældre barn end et spædbarn, som forældrene først skal til at lære at kende, kan det måske være svært at se, om det er et barn, der reagerer normalt på en svær start i livet, eller om der er alvorligere vanskeligheder af sundhedsmæssig, psykologisk eller social karakter. Mange forældre mangler endvidere adoptionsvidende støtte i deres naturlige netværk.

Ud fra et sundhedsfagligt og sundhedsmæssigt forebyggende syn ved vi, at børnene kan være præget af forskellige sygdomme og infektioner. For at forebygge og imødegå sundhedsproblemer har det været rigtig glædeligt, at vi har fået tilknyttet tre adoptionsvidende læger og mange sundhedsplejersker til netværket.

Erfaringer viser også, at adoptivforældre i høj grad kan bruge psykologisk og pædagogisk rådgivning og intervention fra adoptionsvidende psykolog, talepædagog og pædagoger. For mange adoptivforældre er det vigtigt i den første omstillingsproces at få relevant psykologisk adoptionsrådgivning, der kan hjælpe med at se, hvornår et frustreret barn er "sundt" frustreret og som bare reagerer over voldsomme omvæltninger i livet, i forhold til hvornår et barn er mere følelsesmæssigt skadet af sin barske start i livet. Forældrene har ligeledes et stort behov for at få støtte til at komme videre med dette. Forældre kan også have forskellige bekymringer i forhold til den almene personlighedsudvikling typisk i forbindelse med overgange i barnets liv. Det kan være overgange fra småbarn til daginstitution til skole til pubertet og ikke mindst i forhold til etnisk tilhørsforhold. Børnene /de unge kan også have lettere og sværere problemområder indenfor den sociale, kognitive og emotionelle udvikling.

De adoptivbørn som har specifikke vanskeligheder eller er psykisk og fysisk handicappede kan have brug for særlige specialpsykologiske/pædagogiske foranstaltninger, og adoptivfor-

ældrene kan have brug for adoptionsvidende socialrådgivere, idet det er vigtigt at tænke forebyggelse frem for behandling. Flere adoptivforældre har endvidere haft brug for særlig rådgivning i forbindelse med at deres børn skulle anbringes uden for hjemme.

Det er ligeledes meget relevant at være opmærksomhed på børnenes tale-sprogsmæssige udvikling, idet undersøgelser har vist, at de børn som bliver adopteret sent, kan have laguner i deres sprogforståelse og der ved kan få indlæringsproblemer senere, når de skal lære at læse og skrive. Mange forældre har givet udtryk for stor glæde ved at kunne få netop talepædagogiske bistand også.

Mange forældre efterlyser endvidere kvalificeret rådgivning og information af fysioterapeutisk/sansemotorisk karakter til deres børn som af gode grunde kan være motorisk/sansemotorisk understimulerede, og her er det også så godt, at vi kan henvise til vores to børnefysioterapeuter. □

Nordjysk Adoptionsforum kan kontaktes ved at ringe til:

Psykolog Susanne Høeg, mandage, kl. 20.00 – 21.00. Tlf. 30 28 29 03

Sygeplejerske Lotte Fock, søndage, kl. 20.00 - 21.00. Tlf. 98 38 12 35.

Pædagog Anette Paschke Thorup, mandage, kl. 19.00 – 20.00.

Tlf. 98 11 30 31.

Pædagog Jane Wieben, torsdage, kl. 19.00 -20.00. Tlf. 98 39 11 17

Talehørekonsulent Pia Nordam-Ullitz, tirsdage, kl. 20.00 – 21.00.

Tlf. 51 25 12 44.

Talehørekonsulent Anni Mackenhauer, tirsdage, kl. 19.30 – 20.30.

Tlf. 29 43 84 81

Sundhedsplejerske Lene Hjorth, tirsdage, kl. 18.00 – 19.00.

Tlf. 26 39 26 65

Socialrådgiver Evelyn Thrane, onsdage, kl. 20.00 – 21.00.

Tlf. 98 32 38 54.

Socialrådgiver Karen Funch, søndage, kl. 10.00 – 12.00.

Tlf. 98 11 44 28.

Læge Marianne Siersbaek, E-mail: siersbaek.engel@dadlnet.dk

Børnefysioterapeut Birgit Meier. Tlf. 98 29 69 87 (lige uger)

Børnefysioterapeut Britt Thorn. Tlf. 98 29 66 41 (ulige uger)

DanAdopts bestyrelse har fået ny formand og næstformand

---

*Af Ole Bergmann,
kontorleder DanAdopt.*

I forbindelse med bestyrelsens årlige weekend-møde er formanden Ida Balling efter eget ønske udtrådt af bestyrelsen.

Den hidtidige næstformand, konsulent cand.jur. Sten Juul Petersen, er valgt til formand. Sten er uddannet jurist med speciale i immaterialret (patenter, varemærker etc.). Han arbejdede i 25 år i LEGO Gruppens juridiske afdeling. Sten er næstformand i Nordic Adoption Council, en samarbejdsorganisation for de nordiske adoptionsorganisationer. Han repræsenterede NAC som observatør ved opfølgingskonferencerne om Haagerkonventionen både i 2000 og i 2005. Sten er og har været meget aktiv i arbejdet med at skabe en dialog med EU om adoptionerne fra de nye EU-lande.

Han har tre børn, hvoraf et er adopteret fra Korea. Bor i Tørring. Har været medlem af bestyrelsen siden 1989.

Medlem af bestyrelsen, mag.art. Pia Brandsnes er valgt til ny næstformand.

Pia er mag. art. i forhistorisk arkæologi, og arbejder efter mange år som selvstændig konsulent, nu på Nationalmuseet. Har de sidste 10 år været aktiv i landsforeningen Adoption og Samfund, senest som næstformand. Pia har også siddet bl.a. i Adoptionsrådet, i adoptionsgruppen, været en af NAC's 3 repræsentanter i Haag, i Rådet for Internationalt udlandssamarbejde, Nævn for Etnisk Ligestilling og i Samarbejdsgruppen om børnekonventionen.

Hun har medvirket i flere tv-udsendelser om adoption og identitet, lovgivning, kulturel formidling og kulturudvikling.

Pia er gift og bor i København. Hun er adopteret fra Korea og vokset op i Brede nord for København. Hun har været medlem af bestyrelsen i et år.

Arbejdet i DanAdopts bestyrelse er ulønnet. Foruden af formanden og næstformanden består den af: Kassereren Steffen Seligmann, Kgs. Lyngby
Chefpsykolog Susanne Høeg, Aalborg
Chefjurist Lars Ellegaard, Hillerød
Klinikchef, dr. med. Henrik Nielsen, Birkerød

Yderligere oplysninger hos
Ole Bergmann, ob@danadopt.dk □

Nyt fra LF Viborg amt

Styrk adoptivbørns selvværd

Det var overskriften på vores seneste foredrag, som vi er glade for trak rigtig mange mennesker til Skive. Anni Poulsen, der er Marte Meo-terapeut og underviser på Pædagog-seminariet i Aalborg, fortalte om, hvordan vi kan styrke vores adoptivbørns selvværd.

Anni Poulsen er selv mor til to adopterede børn fra Chile og Colombia.

Hendes mantra er, at adoptivbørn har behov for mere anerkendelse end de fleste andre børn - og af anerkendelse kommer selvværdet. Børnene skal selvfølgelig have vores kærlighed, men de skal også føle sig set, hørt og forstået. Hvis vi ser, hører og forstår, hvad de forsøger at fortælle og vise os, så er det en anerkendelse af dem, og det giver børnene troen på sig selv og det selvværd, der er så vigtigt for dem.

Et godt selvværd og en stærk tro på sig selv kan ifølge Anni Poulsen hjælpe børnene lettere gennem livet med den ekstra sårbarhed de har som adopterede. Anni Poulsen mener, at vores børn ER mere sårbare. Alle adoptivbørn har på et eller flere tidspunkter i deres barndom lidt omsorgssvigt og de er blevet fravalgt. Samtidig skal de i Danmark kunne leve med, at mange af dem ser anderledes ud end deres familie og de fleste andre omkring dem. Altså et liv der kræver masser af selvværd at komme i gennem. Anni Poulsen slår gerne hårdt i bordet for, at adoptivbørn tildeles ekstra opmærksomhed ligesom alle andre omsorgssvigtede børn.

Under foredraget var der rigtig mulighed for at stille spørgsmål. Der blev drøftet, hvorvidt man som forældre skal bringe de biologiske forældre på

bane, hvis børnene ikke selv spørger. Det skal man, mener Anni Poulsen - på en gelinde måde, selvfølgelig. For eksempel kan man under en køretur i bil (her kan ingen løbe sin vej) spørge: "Jeg synes aldrig, du taler om din biologiske mor?" Det var bare svar på et af mange spørgsmål fra forældre den aften.

Til efteråret, den 4. oktober, har vi foredrag igen. Motoriklærer Vanda Hundrup vil bl.a. fortælle om sansernes og motorikkens betydning for børns udvikling, og hvordan sansemotorik kan hjælpe børn med for eksempel lavt selvværd, koncentrationsbesvær og indlæringsproblemer. Vanda Hundrup har 15 års erfaring med sanseintegration og motorisk træning af børn med problemer.

Lene Christensen, LF Viborg Amt

Lokalforeningerne

Bornholms Amt
Klaus M. Nielsen
Smallesund 102, 3700 Rønne
97 22 19 37

Frederiksborg Amt
<http://frederiksborg.adoption.dk>
Kia Berlick
Jættehøjvej 5, 3550 Slangerup
47 33 31 60

Fyns Amt
Kirsten Christiansen
Sneglehatten 57, 5220 Odense SØ
66 15 43 61, kirsten@webspeed.dk

Hovedstaden
<http://hovedstaden.adoption.dk>
Per Stokholm
Koreavej 3, 2300 København S.
32 58 56 34

Københavns Amt
Birgitte Dünweber
Mindesvej 32, 2870 Dyssegård
39 69 91 07, koebenhavnsamt@adoption.dk

Nordjyllands Amt
<http://nordjylland.adoption.dk>
Torben Frstrup
Wilhelm Jensensvej 1, 9500 Hobro
98 52 55 42, nordjylland@adoption.dk

Ribe Amt
<http://ribe.adoption.dk/>
Kirsten Korning
Øster Skibelundvej 36, Askov
6600 Vejen
75 36 10 50, ribe@adoption.dk

Ringkøbing Amt
<http://ringkoebing.adoption.dk>
Helle Pedersen
Tyttebærvej 7, 6920 Videbæk
97 17 31 01, ringkoebing@adoption.dk

Roskilde Amt
Per Christiansen Ehlers
Prins Buris Vej 30, 4000 Roskilde
46 35 65 66, roskilde@adoption.dk

Storstrøms Amt
<http://storstroem.adoption.dk>
Claus Holmstrøm
Sandageren 23, 4700 Næstved
55 73 37 70

Sønderjyllands Amt
Marie Andresen
Flensborg Landevej 135, Rødebæk
6360 Tinglev
74 64 25 60, soenderjylland@adoption.dk

Vejle Amt
<http://vejle.adoption.dk>
Søren Clemmesen
Glamsbjergvej 7, 6000 Kolding
75 53 97 61, vejle@adoption.dk

Vestsjællands Amt
vestsjaelland@adoption.dk
Lene Borg
Tveje-Merløse 2 B, 4300 Holbæk
59 43 92 01

Viborg Amt
<http://viborg.adoption.dk>
Mona Østergaard
Lærkevej 12, Mønsted, 8800 Viborg
86 64 61 72, viborg@adoption.dk

Århus Amt
Jeanette Lyk
Langballevej 14, 8320 Mårslet
86 29 76 63
aarhus@adoption.dk

Nyt fra Københavns amt

Adoptivbørn - børn med tidligt omsorgssvigt

Fyraftensmøde V. Psykolog Niels Peter Rygaard

Hvornår begynder livet? Er det når man undfanges, når man fødes eller er det når man får sin familie? Svaret kender vi godt! Alligevel er den gængse opfattelse i vores samfund, at de fleste adoptivbørn "er ligesom alle andre". Men hvordan påvirker det egentlig et barn at vokse op på et børnehjem og opleve at skifte familie, sprog og kultur én eller flere gange på kort tid?

Mødet henvender sig til professionelle; dvs. daginstitutionspersonale, skolelærere, psykologer, socialrådgivere og andre, der møder adopterede børn og unge i deres daglige arbejde.

Niels Peter Rygaard holder oplæg med udgangspunkt i adoptivbørns udvikling:

- Hvad betyder tidligt omsorgssvigt, tilknytningsproblemer og tilknytningsforstyrrelser?
- Hvordan ser vi det?
- Hvilke problemer giver det i dagligdagen?
- Hvad er en fornuftig tilgang til barnet eller den unge med tidlig omsorgssvigt?

Niels Peter Rygaard er psykolog og forfatter. Han er tillige adoptant og specialiseret i børn og unge med tidlig omsorgssvigt og tilknytningsproblemer. Læs eventuelt mere om emnet på www.tilknytningsforstyrrelse.dk.

Tid: Mandag d. 14. maj 2007, kl. 17-20

Sted: Sognegården ved Dyssegårdskirken, Dyssegårdsvej 19, 2900 Hellerup

Tilmelding på mail koebenhavnsamt@adoption.dk senest d. 1. maj 2007. Oplys venligst EAN. nr. ved tilmeldingen.

Pris: 350 kr. (inkl. sandwich i pausen)

Tilmelding er bindende – deltagergebyret refunderes ikke.
www.kbhamt.adoption.dk

At søge tilbage til sit fødeland

Vi har inviteret "Korea Klubbens Foredragsteam" til en spændende aften. "HAE-JIN" Dokumentarfilm af Lars Movin.

I 1997 fik Liselotte Hae-Jin Birkmose de første oplysninger om sin koreanske familie, og to år efter mødte hun for første gang sin biologiske mor i Seoul. Filmen følger Liselotte over en periode på fem år, fra rejsen til Korea i 1999 via flere rejser til både Korea og USA, hvor hun møder sine koreanske søstre, onkler og bedste-forældre, og frem til 2004, hvor Liselottes mor indvilger i at fortælle sin side af historien. Parallelt med filmens hovedspor, hvor Liselotte reflekterer over den identitetsmæssige betydning af at kende

sine rødder, og af at leve med flere kulturer, følges hendes arbejde som formand for Korea Klubben.

PANELDISKUSSION

Hvilke tanker og følelser gennemgår man som adopteret, når man søger biologisk familie. Hvad sker der hvis den biologiske familie kommer ind ad døren via et brev eller hvis man slet ikke finder dem? Korea Klubbens debatpanel vil bestå af tre fra foredragsteamet, der alle har været eller er i søgningsprocessen. Der lægges op til en åben debat, hvor panelet introducerer deres egen historie og efterfølgende besvarer spørgsmål fra publikum.

Tid: Onsdag d. 2. maj 2007 kl. 19-21.30

Sted: Glostrup Bibliotek, Kildevældets Allé 5, 2600 Glostrup

Tilmelding: koebenhavnsamt@adoption.dk, tlf. 43624447

Entré 50,-kr. der betales ved indgangen

Info-møde

Overvejer du/I om adoption er noget for jer eller er I allerede gået i gang med ansøgning og godkendelse?

Vi fortæller kort om godkendelsesproceduren, men lægger mest vægt på den personlige beretning om hvad det vil/kan indebære at adoptere.

Vi har to forskellige beretninger og der vil være masser af tid til spørgsmål, debat og snak.

Tid: Tirsdag d. 22. maj 2007 kl. 19-?

Sted: Glostrup Fritidscenter, Christiansvej 2, 2600 Glostrup

Tilmelding: koebenhavnsamt@adoption.dk, tlf. 43 62 44 47

Tilmelding nødvendig, men fri entré

Se her - Se her - Se her

Foreningen har udgivet nogle forskellige pjecer med mere som kan bestilles hos sekretæren.

Særligt skal benævnes pjecerne "Når adoptivbørn skal passes" og "Adoptivbarn i klassen" samt "Adopteret og voksen" og "Adoption, råd og vink".

Herudover har vi udgivet en "litteraturliste" (blad) samt en bog fra vores behandlerkonference 2003. Foredragene som blev holdt kan fås på DVD eller VHS.

Vi er ligeledes i besiddelse af en del ældre blade, især vores temablade om skolestart samt andre temanumre. Der henvises ligeledes til vores hjemmeside

www.adoption.dk

Her kan der også findes meget rådgivning og information.

Ovenstående materiale kan bestilles på sekretaer@adoptionogsamfund.dk.

Landegrupper

Bolivia

bolivia@adoption.dk

www.bolivia.adoption.dk

Bertel Strandbygaard

55 76 40 36 - bertels@post2.tele.dk

Katinka Hoydal

39 27 28 01 - hoylysdal@mail.dk

Sine Almstrup

38 10 17 75 - sine@almstrup.dk

Brasilien

Kirsten Friis Rasmussen og

Hubert Pournow - tlf. 46 19 30 60

Bulgarien

Kim Mariegård - tlf. 59 96 12 02

thambour@mail.tele.dk

Colombia - Fanas venner:

Torben Sørensen - tlf. 86 14 57 08

Danmark

Fam. Behmer - tlf. 64 82 62 20

Ecuador

Mette E. Thygesen - tlf. 97 15 34 43

mette.thygesen@hotmail.com

www.ecuadorklubben.dk

Ethiopien:

Knud Nielsen - tlf. 75 80 24 74

aa31@nypost.dk

www.etiopien-foreningen.dk

Guatemala

Anni Bech Nielsen - tlf. 47 52 77 76

Hviderusland

Peder Marlo, Asgård 92, 9700 Brønderslev,

tlf. 98 80 04 18

Indien

Henrik Thomsen - tlf. 97 49 09 10

mail@2thomsen.dk

Kaliningrad/Moskva

Helle Pedersen - tlf. 97 17 31 01

Kina

Ian Winther, Smedevænget 18, 4690 Haslev

kontakt@kinaforeningen.dk, tlf. 21 65 14 05

www.kinaforeningen.dk

Nepal

Hanne og Hans Doktor, tlf. 75 65 48 36,

hanne.veis@adr.dk

Peru

Bjørn Rude Voldborg, Æblehaven 1,

3400 Hillerød, tlf. 48 25 05 95

bgv@pharmexa.com

Rumænien:

Bente Pedersen - tlf. 62 62 20 51

www.rumania.adoption.dk

vjb@get2net.dk

Sydafrika:

Berit Engstrøm Krebs

askimvej7@mail.dk

www.landegruppe-sydafrika.dk

Thailand

Ebbe Møller - tlf. 45 79 24 46/40 64 55 84

ebbemoeller@yahoo.dk

Tjekkiet

Anette Rosenberg Clausen - tlf. 74 62 06 18

www.tjekkiet@adoption.dk

Vietnam

Peter Skjøt, Vigerslevstræde 12, 2500 Valby

tlf. 36 30 05 28

formand@vietnamadoption.dk

www.vietnamadoption.dk

Interessegrupper

Bal Vikas Venner, Indien

Claus Carlsen - tlf. 24 84 63 49

Bjørn Egekær - tlf. 58 50 31 06

www.balvikas.dk, info@balvikas.dk

Colombia - Fanas venner:

Torben Sørensen - tlf. 86 41 57 08

bestyrelsen@fana.dk

www.fana.dk

Ene-Adoptanter

Signe Hindsberger - tlf. 45 82 41 20

Linda Berkowitz - tlf. 39 18 04 12

Børnehjemmet Palna, Indien

Mette Thomsen - tlf. 38 28 50 25

Temanummer om tilknytning

Næste nummer af Adoption & Samfund er et temanummer om tilknytning. Har du noget at bidrage med, hører vi gerne fra dig. Du må gerne være anonym, men dit navn skal

være redaktionen bekendt. Skriv til bladet@adoptionogsamfund.dk eller til A&S redaktionen, Lindevej 3, 1. sal, 4000 Roskilde.

Nanna iført sit nye udstyr. Nanna er 2 år og født i Vietnam.

Efterlysning – vi mangler flere interviewemner

Adoption & Samfund søger medlemmer til interviews i aviser, radio og TV

Adoption er godt stof i pressen. Derfor modtager foreningen hver uge flere henvendelser fra journalister om aktuelle sager. Ud over en foreningspolitisk udtalelse ønskes der stort set altid kontakt til familier, der kan fortælle en historie med relation til det konkrete emne. Fra den seneste tid kan nævnes sager om dansk adopterede, familier med årelang kamp for barnets indfødsret, eneadoptanter og ansøgere til børn fra Kina.

Foreningens medlemsregister rummer ikke sådanne oplysninger. Derfor vil vi gerne opbygge et beredskab, der gør det muligt straks at finde relevante familier, der kan medvirke til belysning af de aktuelle emner. Ofte skal sagen i TV samme aften eller i avisen næste morgen.

I bladets februarudgave søgte vi emner og vil gerne hermed takke dem, der har meldt sig. Men vi har brug for flere.

Det skal understreges, at Adoption & Samfund ikke vil udlevere nogen form for kontaktinformation uden forudgående aftale i hver enkelt sag. Når vi kon-

taktes af en journalist, vil vi derfor altid selv kontakte de tilmeldte familier, før journalisten får lov at kontakte jer. Er emnet ikke passende for jer, eller har I ikke lyst, kan I altid sige nej – så kommer jeres oplysninger ikke videre i den sag.

Interesserede bedes sende mail til foreningens næstformand på paul.k.jeppesen@adoption.dk med oplysning om

- jeres egen og jeres børns alder både aktuelt og ved hjemtagelse
- børnenes oprindelsesland
- familiestatus (par/eneadoptant).
- Samt også gerne om andre forhold I mener, kan være interessante, f.eks. at I har haft særlige oplevelser med myndighederne efter hjemkomsten.
- Ansøgere uden børn er også velkomne til at melde sig, da der jo desværre også ofte er historier om regelændringer og andet, der sinker hjemtagelsesprocessen.

Vi kan ikke sikre jer plads i hverken TV-avisen eller på side 28 i lokalavisen, men vil være glade for at kunne kontakte jer hvis muligheden opstår.

Med venlig hilsen
Hovedbestyrelsen

ANNONCE:

RÅDGIVNING

*Har I for mange konflikter,
for lidt harmoni*

*- er I bekymrede for
tilknytningen - eller er
der andre vanskeligheder,
der skyldes jeres
specielle situation som
adoptivfamilie?*

**Få hjælp til et positivt og
udviklende samspil med
jeres børn.**

Annette Møller
*seminarielektor og
marte meo terapeut*

annetemoeller@gmail.com

Tlf. 40 10 35 97

ANNONCE:

Hej

Jeg er en pige på 29 år som søger andre der er dansk adopterede, og som ligesom jeg mangler nogle at tale med. Jeg kan kontaktes på min mail: maria-froslev@webspeed.dk

Med venlig hilsen
Maria Frøslev

Hvordan arbejder et afgiverlands myndigheder i forbindelse med en adoption?

Hvordan udvælges barnet til familien?

Hvad sker der med alle papirerne?

Kinaforeningen har - helt enestående – oplevet at være inviteret indenfor hos de kinesiske myndigheder, China Centre of Adoption Affairs (CCAA), i Beijing. Det blev til en rundvisning på kontorerne, en lang snak om formidlingssituationen og et helt unikt indblik i, hvordan en sådan organisation arbejder.

Ud over CCAA blev der også tid til at besøge et børnehjem, en børnehave og en skole.

Og så blev Kinaforeningen interviewet af China Radio International!

Der mangler bestemt ikke oplevelser at dele ud af!

Kom og hør Ian Winther og Ulla Jahn fortælle om deres spændende tur.

Der er masser af billeder og video fra kontorerne og mange interessante oplysninger, for kineserne fortalte meget åbenhjertigt om deres arbejde.

Børnehjemmet Hope Foster Home var en utrolig speciel oplevelse.

Det er en meget gribende historie, der bliver fortalt.

VALBY

Mandag d. 23. april 2007 kl. 19.30

Valby Medborgerhus, 5.sal

Valgårdsvej 4

2500 Valby

(parkering f.eks. på Toftegårds Plads)

VEJLE

Mandag d. 30. april 2007 kl. 19.30

Nørremarksskolen, lærerværelset (døren lukkes præcist)

Moldevej 5

7100 Vejle

ENTRÉ:

Medlemmer af Adoption & Samfund og/eller Kinaforeningen: **GRATIS**

Øvrige: kr. 50 (betales ved indgangen)

Tilmelding (nødvendig) via www.kinaforeningen.dk eller til Ulla Jahn, tlf. 25 36 46 52 (kl.17-18)

Sidste frist for tilmelding i Valby er d. 19. april. I Vejle er det d. 26. april.

Husk at melde afbud, hvis du bliver forhindret. Tak.

ANNONCE:

ADOPTIONS- ELLER BESØGSREJSE

Vi samarbejder med de førende luftfartsselskaber for at give Dem individuel betjening - uanset rejsemål og tidspunkt. Kontakt en ekspert på dette område, som kender de specielle behov, der er i forbindelse med adoptionsrejser. **I visse tilfælde kan vi yde 5% rabat på flybilletterne.**

Specialprogram for besøgsrejser til Korea

Indhent altid et uforpligtende tilbud hos:

senior rejser

ET SELSKAB I PROFIL REJSE GRUPPEN

Søtorvet 5 · 1371 København K

Tlf. 33 93 88 00 · Fax 33 93 88 90 · E-mail: sr@senior-rejser.dk

ANNONCE:

Holdingerapi

- en familierapeutisk metode til styrkelse af tilknytningen mellem barn og forældre.

Henvendelse om information:

Ulla Idorn

Aut. psykolog

Telf. 45 81 88 56

Mobil 21 26 23 98

ANNONCE:

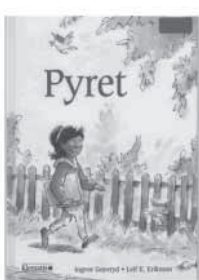
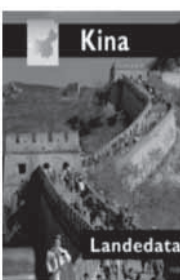
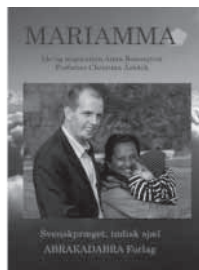
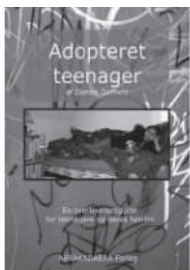
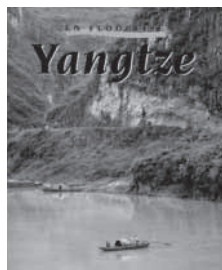

Velkommen i Adoptionsbogklubben

På opfordring af flere kunder har jeg hermed oprettet en bogklub, som tilbyder bøger med tilknytning til adoption, på dansk med rabat - eller kald det en fælles indkøbsforening!

For at blive medlem skal du købe 6 (ud af 12 valgbare) bøger, som du får til en samlet pris af kr. 997,00 (værdi op til kr. 1376,00) ved at købe "varen" BOGKLUBINDMELDSELSE under fanen BOGKLUB på www.abrakadabraforlag.dk

Her er de 12 bøger, du kan vælge imellem ved indmeldelsen:

Når du har valgt dine 6 bøger og afsendt og bekræftet ordren, får du - sammen med indmeldelsesbøgerne - tilsendt dit log-in til bogklubben, og kan derefter til enhver tid købe en hvilken som helst af shoppens bøger med en rabat på 25% - også nyudgivelserne.

Du kan købe alle de bøger, du vil - også flere eksemplarer af hver bog (vidersalg frabedes) og er naturligvis medlem af bogklubben til evige tider uden nogen form for forpligtelser udover investeringen i indmeldelsespakken.

Hver måned vil der blive præsenteret en bog, som du, som klubmedlem kan købe med yderligere rabat - og

skulle jeg falde over et interessant restoplæg til en god pris, kommer den gode pris naturligvis også dig til gode i form af rabat.

Månedens bog vil kunne bestilles - skal IKKE afbestilles - i en given periode og vil blive fremsendt senest 5-6 dage efter at tilbudsperioden er udløbet.

Og tilbage er der vel så egentlig bare at sige: **VELKOMMEN I KLUBBEN.**

Med venlig hilsen
ABRAKADABRA Forlag
Kirsten Korning

Rådgivningsguide

Adoption og Samfund tilbyder rådgivning i alle faser af en adoption. Rådgiverne er adoptanter og adopterede, der udover deres personlige erfaringer med adoption har kendskab til forskellige områder inden for adoption.

Rådgiverne arbejder på frivillig basis. De har tavshedspligt. Generelt vil det være mest belejligt, hvis I ringer efter kl. 20.

Rådgivningskoordinatorer:

Sagsrådgivning:

Mie Olesen 26 45 02 08

Øvrig rådgivning:

Louise Svendsen 26 24 40 64

Sagsrådgivere:

Sagsrådgiverne svarer på generelle spørgsmål om adoption og rådgiver i alle faser af adoptionsproceduren fra de første overvejelser om adoption til adoptionsbevillingen er givet.

Simple spørgsmål kan fremsendes på mail til adressen:

raadgivning@adoption.dk

For egentlig rådgivning i adoptionssager er det bedre at henvende sig telefonisk til en af rådgiverne nedenfor, især hvis det drejer sig om lidt mere komplicerede sager, f.eks.:

- Sager, hvor ansøgerne fornemmer risiko for helt eller delvist afslag på godkendelse.
- Anke- og klagesager.
- Problemer i matchningssager.
- Problemer i forhold til de formidlende organisationer.

Kirsten List Larsen 3956 4040

Bente Romanoff 3322 8868

Josie Køhlert..... 4364 7010

Claus Stenmose..... 5944 1432

Mie Olesen 3645 0208

Annike Kjær Hansen.....3582 3543

Faglig rådgivere:

Rådgiverne er medlemmer, der tilbyder rådgivning inden for deres professionelle fagområde.

Sundhedsplejerske:

Rådgiver om den gensidige tilknytningsproces mellem barn og forældre, almindelige reaktionsmønstre hos barnet fx i forbindelse med søvn, måltider og andre dagligdags ting som pusling og bad. Hvordan kan man som forældre hjælpe sit barn bedst muligt gennem skiftet fra børnehjem/plejefamilie til adoptivfamilie.

Gitte Korsholm Jørgensen 74 83 22 57

Vibeke Povelsen 38 89 02 17

Talepædagog:

Rådgiver om tale- og sprogvanskeligheder før eller efter barnets ankomst. Sparer evt. med den lokale talepædagog.

Irene Bjerregaard 33 23 93 07

Psykolog:

Rådgiver unge og voksne adopterede og adoptivfamilier. Herudover kan psykologen medvirke til at videreformidle eventuelle behov for længerevarende indsats til

relevante behandlere og/eller instanser.

Birgit Cederholm 44 44 33 82

Speciallærer:

Rådgiver hvis der er behov for eller overvejelser om en særlig undervisningsindsats i skolen, særligt i forbindelse med omsorgs-svigtede børn.

Sanne FlittnerNielsen 75 91 50 65

Pædagogisk konsulent:

Rådgivning i forbindelse med institutionsstart, indskoling og vanskeligheder i institutioner/skoler.

Gitte Stæhr Larsen 48 24 51 55

51 29 64 76

Læge:

Besvarer spørgsmål, der vedrører helbreds- og handicapforhold hos såvel adoptionsansøgere som barn i forslag og adopterede.

Tyge Fogh 44 34 16 09

Jesper Mørk-Hansen, 62 25 12 63

e-mail: m.h.gudme@dadlnet.dk.

Telefonopkald kun i dagtimerne/spørgsmål pr. mail med angivelse af telefonnummer i dagtimerne

Rådgivere inden for specielle emner:

Rådgiverne er medlemmer med særlig interesse i et bestemt emne inden for adoptionsområdet.

Adoption af danske børn:

Rådgivning om adoption af danske børn.

Fam. Behmer 64 82 62 20

Adoption af større børn:

Rådgivningssamtaler samt mulighed for kontakt til andre familier, der har modtaget større børn, som tilbyder telefonisk støtte og hjælp omkring de problemer, der kan være forbundet hermed.

Anne Marie Poulsen 33 14 14 56

E-mail: ulfi@get2net.dk

Adoptionslinjen:

Voksne adopterede tilbyder rådgivning omkring det at være adopteret.

Telefontid tirs. kl. 19.30-21.00 70 22 23 03

Eneadoptanter:

Gruppen af EneAdoptanter, GEA, tilbyder eneansøgere rådgivning før, under og efter godkendelse samt efter hjemtagelse af barn. Endvidere har GEA faglige rådgivere, hvis udgangspunkt er eneadoption. GEA tilbyder desuden hjælp til opstart af samtalegrupper på et hvilket som helst tidspunkt i adoptionsprocessen.

Linda Berkowitz 39 18 04 12

Nina Andersen 44 64 23 50

Tab af barn i forslag:

Rådgivning som hjælp og støtte til dem, der har mistet et barn, som de har haft i forslag og været godkendt til.

Janne Skov 66 13 63 02

Endeligt afslag på ansøgning om adoption:

Henvisning til psykologrådgiveren.

Adoption af præmature børn

Rådgivning om det at få et præmaturnt barn i forslag eller at have et præmaturnt barn.

Trine boardman/Klavs Frisdahl

46 37 07 08

Adoption af børn med social/følelsesmæssig skade:

Rådgivning af sociale/følelsesmæssige problemer, herunder også særligt diagnosticerede problemer og handicaps. Problemerne kan spænde bredt fra spørgsmål omkring de små børn til problemer i forbindelse med, at de store flytter hjemmefra. Hjælper med dannelse af netværksgrupper.

Elsebeth Nørgaard 86 48 70 88

Skoleproblemer:

Rådgivning i forbindelse med vanskeligheder knyttet til den adoptereds skolegang.

Bente Pedersen 62 62 20 51

Felippa er 2 1/2 år og født i Kina.

Magasinpost **B**

Adoptionskalender

Husk - du er altid velkommen til at deltage i et arrangement i andre lokalforeninger end din egen.

Dato	Tid og sted	Arrangement	Arrangør	Kontakt/tilmelding
21.04.07		Hovedbestyrelsesmøde Punkter til dagsorden bedes sendt til foreningen senest 14 dage før mødet.	HB	foreningen@adoptionogsamfund.dk
21.04.07	kl.12-16.30 Brobjergskolen, mødelokalet (lærerværelset) Århus C	Temadag: Adoption – en livsproces for forældre og deres børn Ved Susanne Høeg, Cand. Psych. Tidlig forebyggende indsats i adoptivfamilien (post adoptive services). Pris: 100,00	LF Århus	Anne-Mette Knudsen, 8694 1877 Tilmelding senest fredag den 13. april. Tilmeldingen er bindende.
21.04.07	kl.10.00-14.00 Koustrupgård, Lind ved Herning	Familieaktiviteter Musikalsk legestue, bolchefremstilling og bål på Koustrupgård i Lind ved Herning. Husk tøj og fodtøj til både indendørs- og udendørs aktiviteter. Pris pr. person er 25. kr.	LF Ringkøbing	rie_stig@tdcadsl.dk / 9722 1287 Tilmeldingsfrist 12/4-07
23.04.07	kl. 19.30 Valby Kulturhus Valgårdsvej 4, 5. sal 2500 Valby	Besøg hos de kinesiske adoptionsmyndigheder Hvordan arbejder et afgiverlands myndigheder? Kinaforeningen har besøgt kontorerne hos China Centre of Adoption Affairs i Beijing. Medlemmer af Adoption & Samfund og/eller Kinaforeningen: GRATIS. Øvrige: 50 kr.	Kinaforeningen	Ulla Jahn, 2536 4652 (kl. 17-18)
23.04.07	kl. 19.30 Nørremarksskolen lærerværelset Moldevej 5 7100 Vejle	Besøg hos de kinesiske adoptionsmyndigheder Hvordan arbejder et afgiverlands myndigheder? Kinaforeningen har besøgt kontorerne hos China Centre of Adoption Affairs i Beijing. Medlemmer af Adoption & Samfund og/eller Kinaforeningen: GRATIS. Øvrige: 50 kr.	Kinaforeningen	Ulla Jahn, 2536 4652 (kl. 17-18)
02.05.07	kl.19.00-21.30 Glostrup Fritidscenter Christiansvej 2 2600 Glostrup	At søge tilbage til sit fødeland Vi har inviteret "Korea Klubbens Foredragsteam" til en spændende aften. Først viser vi filmen "HAE-JIN" Dokumentarfilm af Lars Movin og efterfølgende er der paneldiskussion. Entré 50,-kr. der betales ved indgangen.	LF Københavns Amt	koebenhavnsamt@adoption.dk 4362 4447 Tilmelding nødvendig
11.05.07	kl.15:00-17:30 KUA, Njalsgade 22.4.04 2300 København S	Adoptionsnetværket For dig, der arbejder med adopterede og adoptivfamilier i dit daglige forsker- eller behandlingsarbejde.		Tilmelding ikke nødvendig. For nærmere information kan du kontakte Louise Svendsen.
14.05.07	Sognegården ved Dyssegårdskirken Dyssegårdsvej 19 2900 Hellerup	Adoptivbørn - børn med tidlig omsorgssvigt Fyraftensmøde v. psykolog Niels Peter Ryggaard. Omsorgssvigt, tilknytningsproblemer og tilknytningsforstyrrelser. Mødet henvender sig til professionelle; dvs. daginstitutionspersonale, skolelærere, psykologer, socialrådgivere og andre, der møder adopterede børn i deres daglige arbejde. Pris: 350 kr. (inkl. sandwich i pausen)	LF Københavns Amt	koebenhavnsamt@adoption.dk 4362 4447 Tilmelding på mail senest den 1. maj 2007. Oplys EAN-nr. ved tilmeldingen. Tilmelding er bindende - delta-gergebyret refunderes ikke.
22.05.07	kl.19:00- ? Glostrup Fritidscenter Christiansvej 2 2600 Glostrup	Info-møde Overvejer du/I om adoption er noget for jer eller er I allerede gået i gang med ansøgning og godkendelse? Kort om godkendelsesproceduren, men vægt på den personlige beretning om hvad det vil/kan indebære at adoptere. Tid til spørgsmål, debat og snak.	LF Københavns Amt	koebenhavnsamt@adoption.dk 4362 4447 Tilmelding nødvendig, men fri entré
23.05.07	kl.19:30-22:00 Humlebæk Bibliotek	Institutionsstart Psykolog Louise Svendsen inspirerer os til, hvordan vi kan skabe den bedste institutionsstart for vores børn. Arrangementet er gratis.	LF Frederiksborg Amt	Sune Rasborg / 4913 5755 Tilmelding senest den 20. maj 2007

Forkortelser: HB=Hovedbestyrelsen, LF=Lokalforening.

Se flere detaljer om arrangementerne på <http://kal.adoption.dk>. Optagelse til kalenderen: kalender@adoption.dk.